

EVANJELICKÁ CIRKEV
v komunizme

Strana 8

DANIELA HRONCOVÁ
si dôchodok užíva

Strana 9

PRIŠLI DAŤ POSLEDNÉ ZBOHOM
bratovi farárovi
Jánovi Grešovi

Strana 12

EVANJELICKÝ POSOL

SPOD TATIER

TÝŽDENNÍK EVANJELIKOV A. V. NA SLOVENSKU ZALOŽENÝ V ROKU 1910

6. marec 2013 » cena 0,48 € » ČÍSLO 10 » ročník 103

www.transcius.sk

KURZY ALFA – ľudský nástroj evangelizácie

Ústredným motívom, ktorý je často zdôrazňovaný v súvislosti s Kurzami Alfa, je evangelizácia. Ak sa však bližšie pozrieme na tieto metódy, môžeme zistiť, že zďaleka nejde len o evangelizáciu. **TÉMA s. 6 – 7.**

POTREBUJEME CHLIEB, ktorý utíši najhlbší hlad

HOMÍLIA, 4. nedeľa pôstna; J 6, 47 – 51

ZORICA HORÁKOVÁ »
FARÁRKA V CZ BÁTOVCE

„Veru, veru, hovorím vám: Kto verí (vo mňa), má večný život. Ja som chlieb života. Vaši otcovia jedli mannu na púšti a umreli. To je ten chlieb, ktorý zostupuje z neba, aby ten, čo bude jesť z neho, neumrel. Ja som ten živý chlieb, ktorý zostúpil z neba. Ak niekto je z toho chleba, bude žiť naveky. A chlieb, ktorý ja dám, je moje telo, ktoré vydám za život sveta.“

V spomienkovej básni s názvom Rodinná pošta Milan Rúfus píše: „Deň vyťahoval ako z klobúka zázračné veci. Volali sa chlebík.“

Chlieb... nepostrádateľná požíveň, tvoriaca svoje prastaré dejiny, súčasťou ktorých sú i smutné kapitoly o hladomoroch, keď bolo chleba nedostatok, alebo celkom chýbal. Pokrm, snád najčastejšie skloňovaný v piesňach, básňach, prísloviach, rozprávkach či románach, i vďačný objekt v žánri výtvarného zátišia. Boží dar, rodiaci sa pre človeka zázrakom klíčiaceho zrna. Už omrvinky z neho boli vzácne a človek ich s bázňou vkladal do prvej brázdy pri jarnom oraní poľa.

Keď tento telesný chlieb na pochode púšťou chýbal, poslal Pán Boh pomoc v podobe manny. Padala z oblakov a bolo to čosi mimoriadne, akási sociálna dávka pre človeka v úzkych, prechodné rie-

šenie, končiace príchodom do zasľúbenej zeme. Jej časová a priestorová ohraničenosť zároveň vyjadrovala myšlienku, tak aktuálnu i pre dnešnú dobu. Posolstvo, že sa človek nemá nečinne spoliehať na mannu z neba, ale má pracovať svojimi rukami a umom. Manna sýtila, utišovala hlad na ceste, no človek opäť vyhladol a cítil deficit.

A tu sa dostávame k otázke životných potrieb. Lebo človek okrem základných, má aj také potreby, na ktorých utíšenie telesný chlieb, čo ako vzácny, nestačí. Potrebujeme chlieb, ktorý utíši náš najhlbší hlad a prinesie nám život na vyššej úrovni bytia.

Pokračovanie na 2. strane.

MODLITBA

Pane, zostaň pre nás

Chlebom, ktorý nám nikdy

nezovšednie a nestratí

pre nás vôňu ani chuť.

Sýt nás Chlebom, ktorý

z nášho života urobí

duchovnú stavbu Tvojej

prítomnosti. Amen.

ÚVODNÍK

Alfa kurzy

KATARÍNA HUDÁKOVÁ »

„Ja som Alfa i Omega.“ Tak sa nám predstavuje v Božom slove Pán Ježiš. Tieto dve písmená gréckej abecedy nám chcú jasne ukázať, že na počiatku všetkého stál Pán Ježiš. Ním bolo stvorené všetko, On vykonal všetko pre naše spasenie, keď sa obetoval na dreve kríža, podstúpil smrť, vstal z mŕtvych a posadil sa na Božej pravici. Na konci sveta On bude súdiť všetkých. On je aj Pôvodcom a Dokonavateľom našej viery. Nikto nemôže prísť k Otcovi, ak len nie skrze Neho. Toto je základ, na ktorom stojí a z ktorého vychádza naša viera. Aj ona je darom Ducha Svätého a nie našou zásluhou ani našou prácou. Aj keby sme ako chceli a vymysleli akékoľvek úžasné spôsoby a praktiky pre misijnú prácu, nie ony budú tvoriť v ľudských srdciach vieru. Hľadajme, skúmajme a využívajme spôsoby, ako sa priblížiť k ľuďom dnešnej doby, ale pamätajte na to, že sú to len prostriedky. A nie všetky sú dobré a správne. Aj pri „Kurzoch Alfa“ je dobré pamätať na radu: „Všetko skúmajte, dobrého sa držte!“ Príťažlivá vonkajšia forma nemôže byť a nie je dôležitejšia ako učenie, ktoré je v nej zabalené. Božie slovo nás upozorňuje: „Nedajte sa zavádzať rozmanitým a cudzím náukám. Lebo je dobré, keď sa srdce posilňuje milosťou a nie pokrmami. Tí, čo si podľa nich zariadili život, nemali z toho úžitku.“

Kríž

PRÍBEH

Bola dražba. Dražili sa veci nejakého bohatého muža. Na dražbe bol aj jeden maliar, ktorý mal našetrených len 100 frankov. Za 75 frankov si kúpil posteľ a už odchádzal, keď vtom vyvolávali dražbu kríža. „Čo zaň dáte?“ – spýtal sa dražobník a ukázal čierny, starý špinavý kríž. „Nič,“ ozval sa vzápätí smiech. Maliar sa obrátil a povedal: „Mám tu len 25 frankov.“ Keď už nikto nedal viac, tak maliar za posmechu zúčastnených kúpil kríž a odišiel. Doma ho začal čistiť, lebo bol veľmi zanesený. Zrazu zistil, že ten kríž je... ZLATÝ. Celý ho vyčistil, zanesol do zlatníctva, kde mu ho vyčísľili na 60 000 frankov. A tak maliar zbohatol. I my máme celý život leštiť náš kríž, aby na večnosti žiaril ako zlatý.

Neznámy autor

ČO VERÍME

(5. časť)

MILOŠ KLÁTIK »

VERÍM V BOHA II.

Reformácia nepostavila prekážku sakrálnemu umeniu, na pôde ktorého vznikli najvzácnejšie skvosty umeleckých diel. Zásadne však odmietame akékoľvek vzývanie soch a obrazov. Vo Východnej, pravoslávnej cirkvi sú, pokiaľ viem, sochy zakázané, ale vzývanie obrazov, známych ako ikony je často prehnané. Keď Boh povedal: „Ja som Hospodin, tvoj Boh, nebudeš mať iných bohov okrem mňa“, tým jednak bral do úvahy, že v dobe vydania Božieho Zákona – a aj v neskorších dobách – mimo náboženstva Izraela tu boli aj iné náboženstvá, ktoré ovplyvňovali henoteizmus izraelského náboženstva. Akékoľvek zobrazenie božstva a akékoľvek predmety vzývania bolo nutné jednoznačne a tvrdo odmietnuť, aby nedošlo v Božom ľude k modlárstvu, k čomu, žiaľ, aj tak dochádzalo. Darmo je, Izrael bol v pomere k susedným národom aj počtom aj významom nepatrným a vplyv i Egypťanov či Asýrčanov, Baby-

Ilustračné foto: 123rf.com

lončanov alebo Filištíncov bol silný.

Keď som spomenul henoteizmus izraelského náboženstva, bol to vlastne od počiatku prakticky monoteizmus. Henoteizmus totiž predpokladá, že kým my máme svojho Boha, konkrétne Hospodina, iné národy majú svojich bohov, svoje božstvá. Monoteizmus ale hovorí, že mimo Hospodina niet Boha, všetci bohovia iných národov sú ničoty, kralickí hovoria o „ukydaných“ bohoch (Ez 33, 25; 36, 25. Českí bratia používajú výraz „hnusné modly“), preto aj v známom „Šema Jisrael“ v 5M 6, 4 sa hovorí: „Počuj, Izrael! Hospodin, tvoj Boh, je jediný Hospodin“. Citoval som Ž 86, 16: „Jedine Ty si Boh“. Teda okrem Jahveho niet Boha. Takýto monoteizmus, aj keď prakticky chránil Izrael pred pohanstvom už od Mojžišových čias, vykryštalizoval sa najmä u prorokov. Božiu jedinečnosť musíme priznavať aj v súčasnosti, neveríme len v jedného, ale v jediného Boha. Teda Boh nie jeden z mnohých, ale jediný. To je naše zásadné luteránske stanovisko a akýkoľvek odklon od neho by bol dogmatickou úchyľkou.

POTREBUJEME CHLIEB, ktorý utíši najhlbší hlad

HOMÍLIA, 4. nedeľa pôstna; J 6, 47 – 51

Dokončenie z 1. strany.

V opačnom prípade sa mozaika našej osobnosti ako celku rozpadá a my zostávame iba útržkami. Pán Ježiš Kristus hovorí: „Ja som chlieb života, ja som ten živý chlieb, ktorý zostúpil z neba.“ To sa nám prihovára osobné, plné a sústredené Slovo, do ktorého Boh Otec preliel celú svoju silu i celé svoje vnútro. Živým chlebom ho urobila Jeho láska. V mene tejto lásky prechádza na kríži vyhňou utrpenia, ako keď sa v peci pečie chlieb a stáva sa pre nás živým chlebom – chlebom života. Ježiš je chlieb, čo dáva opravdivý život, chlieb, ktorý nasycuje najhlbšie potreby ľudskej duše a ľudského ducha, predovšetkým potrebu lásky, odpustenia i túžbu po večnosti. Áno, po večnosti. Lebo tak, ako Boh nestvoril oko bez svetla, ucho bez zvuku, čuch bez vône, tak nestvoril ani srdce s jeho túžbami po nekonečnom živote bez toho, aby takéto srdce a jeho túžby nenaplnil. Večný život sa začína už tu na zemi, keď sami podávame chlieb lásky a dobra druhým, keď naša láska zaplní prázdnotu druhého človeka a ide v ústrety jeho túžbe milovať a byť milovaný. Tento chlieb sa pri nás nevyčerpá, je ho dosť pre všetkých, aj pre tých, ktorí prídu po nás. I omrvinka z neho je vzácna a má silu liečiť. Vedie nás k ochote milovať, obetovať sa, odpúšťať.

Umocňuje našu odvahu a entuziazmus. Je ako úzky pásik pôdy, čo poskytuje život rastlinke, ktorá si razí cestu i medzi mantinelmi betónu.

V živote nás kadečo postretá, i boľavé i ťažké, a všeličím sme poznačení deň čo deň, a musíme prežiť. Prajme preto sebe aj druhým, nech je čas pôstu časom požehnaným. Kiež stlmí v našich životoch megalomániu materiálnej šírky a dá zaznieť čistým, šľachetným tónom z hĺbky duše. Pracujme na tom trpezlivo a sústredene, no predovšetkým o to prosme.

TEXTY SVÄTÉHO PÍSM

4. nedeľa pôstna
Chlieb života
10. marec 2013

J 6, 47 – 57; 2K 7, 4 – 10; Iz 52, 7 – 10

11. 3. L 20, 41 – 47
12. 3. L 21, 1 – 4
13. 3. L 21, 5 – 19
14. 3. L 21, 20 – 28
15. 3. L 21, 29 – 38
16. 3. L 22, 1 – 6

MÁRIA RÁZUSOVÁ-MARTÁKOVÁ

Duša

Som ustatá – som zmrznutá...
Jem, čo kto podá v úchytke,
som odvisnutá od bitky
a štvaná z kúta do kúta –
som ustatá – som zmrznutá.

Bola som mocná na rozlet,
mohla som robiť zázraky,
svet k hviezdám zdvihnúť poľahky,
zosnať ho z kríža, odkliať z bied,
bola som mocná na rozlet.

Dnes v mojich krídlach nieto sil.
Každý vek krv len pije mi,
plazím sa nízko pri zemi...
Ó, kto ma, kto tak pokoril?
Dnes v mojich krídlach nieto sil.

Ale stred búrky, nárazov,
čujem, už šumí nový kvas.
Stoj! Čujem príchod nových čias
a môj žal m znie už do hlasov,
stred búrok a stred nárazov.

Bo ver, už nie čas d'aleký:
z priepasti svetlo vyrazí,
vrhne sa na tmú – zvíťazí
a budem vládnuť naveky...
Ver, ten čas nie už d'aleký.

OKIENKO

PRE CHORÝCH

Modlitba
NEMOCNÉHO

VINCENT BLAŽKO

Otče náš všemohúci!

Vo svojom trápení a nemoci volám k Tebe, lebo Ty si náš láskavý Otec. Ty sa staráš o nás, svoje deti, a v príhodný čas nám pomáhaš. I ja som často volával k Tebe a udeľoval si mi pomoc, preto prosím i v tejto chvíli, pre mňa ťažkej – zmluj sa nado mnou! Chcem s trpezlivosťou znášať toto navštívenie, ale Ty vieš, aká krehká je naša viera i dúfanie, preto prosím – pridaj mi vieru. Chcem dúfať, že aj lekárska pomoc môže byť účinná, ale ja viem, že na-

Ilustračné foto: flickr.com

dovšetko je pre mňa potrebná silná viera, ktorá by mi oživovala nádej. Vrúcne ďakujem i za opateru mojich milých domácich. Aj im daj trpezlivosť, aby ma s láskou opatrovali. Nech sa však pri mne deje Tvoja svätá vôľa. Veď z Tvojho slova poznám, že musím byť pripravený na všetko. A tak sa odovzdávam do Tvojej láskavej milosti, lebo viem, že či žijem alebo umieram, Tvoj som.

Vypočuj moju modlitbu, láskavý Otče nebeský, a daj mi vidieť lepšie chvíle môjho života. Amen.

Beda tým,
čo prekrúcajú

VÝKLAD PÍSMO SVÄTÉHO

PAVEL FILIPI

„Beda tým, čo na zlé povedia: Dobré, a na dobré: Zlé, ktorí tmu menia na svetlo a svetlo na tmu, trpké na sladké a sladké na trpké.“ (1z 5, 20)

„Ale zodpovedať sa budú Tomu, ktorý je pripravený súdiť živých aj mŕtvych!“ (1Pt 4, 5)

Až šesťkrát zaznie v tejto prorokovej kázni slovo „beda“. Týka sa tých, ktorí pôsobia alebo strpia sociálne neresti v Hospodinovom ľude, vedú spupný a nezodpovedný život, sú múdri sami pre seba – a v našom prípade – zastierajú skutočný stav vecí. Tí, ktorí takto konajú, klamú druhých aj seba; nemôžu obrátiť skutočnosť na svoj obraz. Dobro zostane dobrom, svetlo svetlom, to, čo je sladké zostane sladkým, i keď oni tvrdia opak. Dobro Hospodinových ciest možno niekomu môže pripadať ako zlo, svetlo Hospodinovho slova ako tma, sladkosť Hospodinovho zákona ako horkosť, ale to na veci nič nemení, je to bláznovstvo, nech sa deje akokoľvek a kedykoľvek. A visí nad ním prorokovo slovo „beda“!

Vážny sľub

ZO ŽIVOTA PRE ŽIVOT

K. EBERLE

Albert Schweitzer je jeden z tých, ktorý našiel šťastie, keď pochopil, aký plán má s ním Boh. Mal vtedy 21 rokov. V to ráno ho zobudil spev vtákov. Býval v meste Gunsbach v Nemecku.

To je paráda! pomyslel si Albert a zahľadel sa na špicatú vežu kostola a krásnu okolitú prírodu. Prečo sa mám tak dobre, keď iní žijú v takej biede? Koľko vlastne stojí šťastie? To, čo mám, určite nemá slúžiť len mne.

Už nejaký čas zápasil s podobnými myšlienkami. Zdalo sa mu nepochopiteľné, prečo sa on má tak dobre, kým mnohí zápasia s toľkými starosťami a trápením.

So zatvorenými očami si opakoval verš, ktorý už niekoľko mesiacov pútal jeho pozornosť neschádzal z mysle, ležal v hlave: „Lebo kto by si chcel zachrániť život, stratí ho. Kto však stratí svoj život pre mňa a pre evanjelium, ten si ho zachráni.“ (Mk 8, 35) Neustále nad tým premýšľal, snažil sa prísť na to, čo znamená preňho osobne.

Zrazu to pochopil. Musím dať sám seba do služieb ľudstvu. Nielen hovoriť, nielen kázať, ale niečo robiť. Musím zjavovať Kristovu lásku tak, že budem zmierňovať utrpenie iných. V tej chvíli zistil, prečo sa narodil.

Albertovo srdce bilo trochu rýchlejšie, keď vyslovil vážny sľub:

Do tridsiatich rokov budem študovať vedu a umenie. Potom svoj život zasvätiť službám ľudstvu.

Jeho rodina a priatelia nemohli uveriť tomu, keď o 9 rokov neskôr (mal vtedy práve 30) odstúpil z miesta riaditeľa St. Thomas College of Theology a zapísal sa na štúdium medicíny. Do Afriky chcel odísť ako lekár. V živote dosiahol naozaj veľa. Stal sa medzinárodne uznávaným filozofom, hudobníkom, kňazom a spisovateľom. „Nikto v celej Európe nezahrá Bacha ako ty,“ dohovárali mu priatelia. „Tvoje koncerty sú všade žiadané. Azda sa toho všetkého nechceš len tak vzdať?“

Albert bol však presvedčený o tom, že Boh má s jeho životom iný zámer. Osem rokov študoval medicínu. Potom ako lekár – misiónár odišiel do Libérie, francúzskej kolónie rovníkovej Afriky (teraz Gabon). Jeho prvou ordináciou v džungli bola malá miestnosť, ktorá predtým slúžila ako kurín.

Za to, čo urobil pre malomocných Afričanov, dostal Nobelovu cenu mieru. Anglická kráľovná Alžbeta II. mu udelila najvyššie štátne vyznamenanie. Albert Schweitzer povedal: „Keby ľudia v dospelosti boli tými, čím túžili byť v štrnástich, bol by svet celkom iný.“ Pán Boh má s každým svoj plán.

Ilustračné foto: wallpaper4god.com

NEHODNÝ Božej milosti

ZAMYSLLENIE

„Božia milosť je nezaslúžené požehnanie.“

„Nehodný všetkých prejavov Božej milosti,“ bolo mottom anglického básnika a duchovného Georga Herberta, ktorý žil v 17. stor. Tieto slová mal na svojom prsteni, ktorým pečatil svoje listy a knihy. Túto myšlienku vyslovil aj Jákob, keď uvažoval nad Božou dobrotou, ktorú mu Boh preukázal napriek jeho hriechu a pocitu hanby: „Nie som hoden všetkej milosti a všetkej vernosti, ktorú si preukázal svojmu sluhovi, lebo len s palicou som prebrodil tento Jordán, a teraz mám dva tábory. Vyslobod' ma, prosím...“ (1M 32, 11 – 12)

„Prejavy milosti“ sú z hebrejského slova *chesed*, čo znamená pretrvávajúca Božia láska. Myslím, že tieto slová vzišli zo srdca človeka, ktorý sám seba vnímal ako nehodného Božej dobroty.

Jákob sa spoliehal výlučne na Božiu lásku a volá: „Vyslobod' ma...“ Aké zvláštne spojenie myšlienok: „Nie som hodný... Vyslobod' ma...“ Jákob nebol ako niekto, kto má naoko svoj život pevne v rukách. Uvedomoval si, že všetko, čo Bohu prináša, je poznačené hriechom. Vedel, že nie je hodný Božej milosti. No jeho nádej nespočívala vo vlastnej hodnote, ale v Božom sľube, že on sa postará o tých, ktorí sa spoliehajú na Jeho milosrdenstvo. Pokora a kajúcnosť sú kľúče, ktoré otvárajú Božie srdce. Boh počuje každého, ktorý pokorne prosí o Jeho milosrdenstvo. -ab-

Ilustračné foto: Juraj Predný

MODLITBA

RADOŠ
Z ODPUSTENIA

JANKA MIHÁLIKOVÁ

Nebeský Bože, predstupujem pred Teba s radosťou a vďakou za odpustenie mojich hriechov. Chválim Ťa, že si ma oslobodil z pút mojich previnení. Ďakujem, že ma krv Tvojho Syna očistila od každej viny. Ty mi, Pane, preukazuješ svoju milosť a lásku vždy, keď v úprimnosti srdca prosím o odpustenie. Ďakujem.

Prosím, pomôž mi v odpúšťaní nasledovať Tvoj príklad. Nech dokážem odpustiť tým, ktorí mi ublížili, a tak zlomiť ľudskú nemilosť a zastaviť kolotoč obviňovaní i bolestí. Vzbudzuj, Pane, každodenne vo mne túžbu po novom začiatku, v ktorom nebude miesto pre nenávisť ani odplatu. Daj mi dostatok síl prenechať pomstu na Teba. Amen.

STLPEC

Pravda a klam

DANIEL MIDRIAK »

Môže klamár hovoriť pravdu? Alebo: ako môže dôsledný klamár povedať pravdu? Možno tú úvahu poznáte. Ak predpokladáme, že poznáme človeka, ktorý je klamár, ktorý vždy klame, potom jeho tvrdenie o sebe samom: „Som klamár“ – by bolo pravdou a on by v takom prípade neklamal, ale hovoril pravdu a klamárom by nebol. Ak by chcel urobiť zadosť svojej povesti klamára, musel by povedať: „Som pravdivý človek“. Za predpokladu, že je klamár, by mu druhý neveril, a tak by spoznal, ako to s ním je. Takže odpoveď znie: Klamár môže povedať pravdu vtedy, keď klame. Je v tom niečo zábavné, čo niektorí mladí poznajú ako slávny výrok kapitána Jacka: „Jemu never. On je čestný človek a môže klamať. Ale ja som podvodník, na mňa sa môžeš spoľahnúť.“

Vo vážnejšej sfére každodennej dôvery medzi ľuďmi je táto otázka náročnejšia. Nikto z nás nechce byť považovaný za klamára. V spoločenskej rovine sa dnes takýto tvrdý slovník ani nepoužíva. Tam sa ľudia označujú za korektných a nekorektných. Znie to vzdelanejšie. Zmysel však je ten istý. Byť nespoľahlivý, nečestný, nepravdivý nepatrí k dobrému menu človeka a aj najväčší klamári sa dokážu o svoje dobré meno súdiť. Len keď sa všetci snažia byť korektní, čestní, pravdiví a v niekom začne klíčiť podozrenie, že to až také isté nie je, stráca sa dôvera a nastupuje neistota, ktorá sa môže končiť v presvedčení: Nedá sa im veriť!

A sme pri sebe samých, pri nás kresťanoch a našom kresťanskom svedectve. Je pravdivé? Jeho najviditeľnejšou časťou v našom svete sú pravidelné kázne kazateľov – farárov. Vykladajú slovo Božie, zvestujú evanjelium z najčestnejšieho miesta na to určeného – z kazateľní kostolov. A slovo Božie je slovo Pravdy, je Kristus sám. Hovorí pravdu?

Iste ste už počuli na adresu farárov: Vodu káže a víno pije, alebo to opakované: Ja som si myslel, že v cirkvi je to inak, alebo aj o celej cirkvi – nielen našej, ale o kresťanstve vôbec: Čo nám majú čo hovoriť, však nech sa pozrú na seba!

Ján vo svojom prvom liste všetkým kresťanom odkázal: „Kto hovorí, že zostáva v Ňom, má žiť tak, ako žil On.“ (1J 2, 6) V tom spojení: „... má žiť...“ je konštatovanie nedokonalosti človeka. Ján nehovorí: „... žije ako On...“. Nie sme dokonalí, nie sme zárukou pravdy, nie sme pravdou, nevlastníme pravdu a podľa nás sa nedá a nemá hodnotiť. Sme hriešni. Sme nedostatoční. Ale našim poslaním je snažiť sa, túžiť, zápasíť... ísť za Ním, nasledovať Ho.

Keď budem mať dostatok informácií, na každom kazateľovi, na každom kresťanovi nájdem dosť chýb, ktoré môžem odsúdiť. A keď sa kresťania začnú navzájom porovnávať, tak sa v jednu chvíľu môžu zmeniť na spolok klamárov. Pretože evanjelium sa nám nezvestuje preto, aby sme sa navzájom porovnávali, posudzovali a odsudzovali, ale preto, aby sme sa postavili pred Spasiteľa a od Neho prijali odpustenie a spásu.

On je „Cesta i Pravda i Život“ a kto má tendenciu posudzovať a odsudzovať, prípadne svoju nechť nasledovaniu ospravedlniť nedostatok iných, mal by pamätať, že spoločenstvo veriacich nie je klubom dokonalých, ale omlotených.

On je „Cesta i Pravda i Život“ a kto má tendenciu posudzovať a odsudzovať, prípadne svoju nechť nasledovaniu ospravedlniť nedostatok iných, mal by pamätať, že spoločenstvo veriacich nie je klubom dokonalých, ale omlotených.

On je „Cesta i Pravda i Život“ a kto má tendenciu posudzovať a odsudzovať, prípadne svoju nechť nasledovaniu ospravedlniť nedostatok iných, mal by pamätať, že spoločenstvo veriacich nie je klubom dokonalých, ale omlotených.

AKTUÁLNE

ODCHÁDZAJÚCI VEĽVYSLANEC navštívil biskupský úrad

» BRATISLAVA – Veľvyslanec Spolkovej republiky Nemecko v Slovenskej republike Axel Hartmann v súvislosti so svojim očakávaným odchodom do dôchodku a ukončením pôsobenia na Slovensku navštívil generálny biskupský úrad v Bratislave.

Informoval: DUŠAN VAGASKÝ »

V neformálnom rozhovore s generálnym biskupom Milošom Klátikom hodnotili roky vzájomných kontaktov. Veľvyslanec, i keď už nebude vo funkcii, prijal pozvanie na Česko – slovenské evanjelické slávnosti k 1150. výročiu príchodu vierozvestcov Konštantína a Metoda 4. a 5. júla na Branči. Zaujímal sa aj o prípravu ECAV na 500. výročie Lutherovej reformácie a podporil snahu cirkvi, aby toto výročie bolo v Slovenskej republike, podobne ako v Nemecku, vnímané v širšom kontexte, nielen ako sviatok jednej z menšinových cirkví, ale ako dejinná udalosť, ktorá výrazne ovplyvnila smerovanie Európy na konci stredoveku a ovplyvňuje ho do dnešných dní. Zaujala ho aj informácia o ťažkostiach s opustenými a chátrajúcimi kostolmi po odsunutých nemeckých evanjelikoch. V tejto veci odporučil odborné konzultácie s kultúrnym atašé Nemeckého veľvyslanectva v SR.

A. Hartmann je na Slovensku veľvyslancom od roku 2009 a za tieto roky sa aktívne zaujímal o život slovenských evanjelikov. Navštívil viaceré podujatia organizované našou cirkvou, zaujímal sa o cirkevné školstvo – najmä o gymnáziá s vyučovacím jazykom nemeckým.

Veľvyslanec A. Hartmann (vľavo) sa na stretnutí s biskupom M. Klátikom zaujímal aj o prípravu na výročie reformácie.

ROKOVANIE

Projekt GRUNDTVIG pokračuje

» BRATISLAVA – Informácia o priebehu projektu Grundtvig – Trvalo sa učiace partnerstvá bola cieľom rokovania, ktoré sa uskutočnilo 14. februára na Generálnom biskupskom úrade ECAV na Slovensku v Bratislave.

Informoval: PETER MACA »

Zástupcovia tímu Grundtvig sa stretli s generálnym biskupom Milošom Klátikom a tajomníkami jednotlivých oddelení. Koordinátorka slovenskej skupiny projektu Svetlana Bartoňová informovala o možnostiach a záväzkoch plynúcich z 1. medzinárodného stretnutia v Tollarpe. Spoločne s farárom Petrom Macom predniesli viaceré návrhy ďalšej činnosti v našej cirkvi aj v jednotlivých zboroch – v intenciách dokumentu Úlohy a ciele ECAV na Slovensku v rámci tohto projektu s environmentálnym zameraním.

Okrem iného navrhli vytvorenie slovenskej stránky Grundtvigu, osvetovú činnosť v zboroch a plán činnosti na obdobie najbližších dvoch rokov.

S. Bartoňová a P. Maca potom rokovali s tajomníčkou pre školy a náboženskú výchovu D. Veselou a tajomníčkou pre zahraničie M. Kmeťovou. Tajomníčke pre školy predložili žiadosť o spoluprácu pri propagácii projektu Grundtvig na

Zástupcovia tímu Grundtvig diskutovali na GBÚ aj o ďalších návrhoch na pokračovanie projektu Trvalo sa učiace partnerstvá v našej cirkvi.

rokovaníach s ministerstvom školstva, pretože nosnou témou Trvalo sa učiacich partnerstiev je práve dôraz na osvetovú činnosť a implementáciu významu zodpovednosti človeka za Božie stvo-

renstvo do edukačného systému. V budúcnosti sa pripravuje aj vydanie informačnej brožúry o výsledkoch ekonomického manažmentu a doterajšieho šetrenia energií v praxi.

KULTÚRA

VYŠLA KNIHA o cirkevnom zbere Poprad-Veľká

» **POPRADE-VEĽKÁ** – Pri príležitosti prezentácie novej knihy dejín cirkevného zboru v Poprade-Veľkej sa v evanjelickom kostole uskutočnili slávnostné služby Božie. Na udalosti sa zúčastnili čelní predstavitelia Východného dištriktu (VD) a Tatranského seniorátu (TAS) ECAV na Slovensku. Tí čitateľom knihy *V Tvojich rukách sú naše časy...* zaželeli, aby ich inšpirovala k rovnako horlivému životu vo viere, akým žili predkova cirkevného zboru, ako o tom svedčí aj celý jej obsah.

„Kniha je vyvrcholením činnosti evanjelického cirkevného zboru a celej evanjelickej spoločnosti, ktorá je v Poprade-Veľkej veľmi aktívna,“ povedala Zuzana Kollárová, jedna z autoriek knihy. V knihe sa venovala starším dejinám. Počas prezentácie prezradila, aká neľahká cesta viedla k získaniu podkladov pre napísanie knihy. „Veľká patrila pod správu poľského kráľa v rámci zálohu. Táto história je zachytená hlavne v dokumentoch. Mnohí veriaci nám však pomohli fotkami a dá sa povedať, že celá kniha bola kolektívnym dielom,“ dodala.

Spoluautorka knihy Martina Šlampová sa zaoberá novšími dejinami po roku 1920. „Tieto slovenské dejiny boli pre nás veľmi zložitá. Po vzniku evanjelického zboru sa to začalo zlepšovať a verím, že veľčianski evanjelici sa poučia z toho, čo bolo a prečítajú si knihu so záujmom,“ uviedla M. Šlampová. Medzi čitateľov knižku vypravili želaniami, aby čitateľom prinášala radosť a povzbudenie Ján Brozman, dozorca VD a Roman Porubán, senior TAS.

Na slávnostných službách Božích predstavili knihu o dejinách cirkevného zboru v Poprade-Veľkej.

Na slávnostných službách Božích kázal biskup VD ECAV na Slovensku Slavomír Sabol. Podľa neho „pohľad do minulosti ukazuje to, čo nás formovalo. Pre zbor je dôležité, aby tieto korene poznal.“

Domáci farár Jozef Vereščák pri tejto príležitosti uviedol, že v Poprade-Veľkej je farárom presne dvadsať rokov. „Pred dvoma rokmi sme mali výročie založenia Slovenské-

ho evanjelického cirkevného zboru. Vznikla myšlienka spísať jeho dejiny. Som vďačný Pánu Bohu za to, že nám dával trpezlivosť, ale aj múdrosť tým, ktorí knihu písali,“ povedal. Pri jeho príchode do Veľkej mal cirkevný zbor 650 evanjelikov. „Práve v týchto dňoch som zapísal tisícich členov evanjelického cirkevného zboru, takže nás pribúda,“ uviedol s potešením.

-mk-

„Pouličný diviak“ v Príbovcích

» **PRÍBOVCE** – Pouličný diviak je názov knihy, ktorú 20. februára predstavili v príbovskom cirkevnom zbere. Jej autorom je 39-ročný Peter Sorát (vlastným menom Peter Zaťko).

Informoval: **LUBOMÍR ŽILA** »

Autor nie je profesionálny spisovateľ, ale knihu „Pouličný diviak“ napísal jednoduchým, pútavým štýlom s osobitným humorom, ktorým si dokázal získať čitateľa. Popisuje v nej svoj život na ulici, za ktorý nikoho neobviňuje, nehľadá chyby na druhých, ale úprimne a so sebe vlastným odstupom prijíma svoj životný údel.

Peter Zaťko vyštudoval Slovenskú evanjelickú teologickú fakultu v Bratislave, pochádza z evanjelického prostredia, jeho otec bol evanjelický farár. Nejaký čas pracoval v zahraničí a plánoval svoju budúcnosť až do momentu, keď sa rozišiel so svojím dievčaťom. Vtedy podľahol hazardu, prišiel o všetky úspory a stal sa bezdomovcom. Napriek tomu sa i naďalej staral o svoj vzhľad a voľný

čas využíval čítaním a vzdelávaním. Navštevoval kníhkupectvá a knižnice. Predával aj časopis Notabene. Keďže písanie ho bavilo, spolu s časopisom predával vlastné texty – akýsi samizdatový občasný časopis o živote na ulici, ktorý nazval „Pouličný diviak“. Časopis sa dostal aj do rúk spisovateľa Daniela Heviera, ktorý mu ponúkol, že ak napíše knihu, tak mu zoženie vydavateľa. A to sa napokon aj podarilo.

Vyšla kniha, ktorá realisticky vykresľuje, čím všetkým musí človek na ulici prejsť, aby si zabezpečil nevyhnutné životné potreby. Autor v knihe priznal svoj pocit hanby a beznádeje. Na druhej strane sa snaží nájsť pozitívum vo všetkých aspektoch neľahkého života. Tak ukazuje čitateľom, aká je tenká hranica medzi usporiadaným a neusporiadaným životom.

Autor P. Zaťko v knihe popisuje úskalia života medzi bezdomovcami, ktorými sám prešiel.

Autorov príbeh na prezentácii z vybraných pasáží prečítal Ivan Giač, hru na harfe podujatie sprevádzala Lucia Švábiková, kantorka cirkevného zboru. Po prezentácii knihy sa uskutočnila beseda s autorom a autogramiáda.

ZO ZAHRANIČIA

PREZIDENT pri Kollárovom pamätníku

» **BUDAPEŠŤ** – Po deviatich rokoch zavítal na oficiálnu návštevu Maďarska prezident Slovenskej republiky Ivan Gašparovič. Návšteva sa uskutočnila 19. a 20. februára. V rámci nej zavítal i na pamätne miesta, ktoré sa v metropole našich južných susedov spájajú s pôsobením básnika a evanjelického farára Jána Kollára. Pri jeho pamätníku na Rákociho ulici prezident Gašparovič položil veniec.

V júli si pripomenieme 220. výročie narodenia Jána Kollára, ktorý sa narodil v Mošovciach. Viac ako tridsať rokov pôsobil ako duchovný pastier v Budapešti. Za jeho pôsobenia sa tamjší evanjelický kostol na Deákovom námestí stal významným centrom národného života slovenských evanjelikov. Odtiaľ jeho cesty smerovali do Viedne, kde sa stal profesorom na tamjšej univerzite.

-vl-, -r-

UDALOSTI V DIŠTRIKTOCH

Pastorálna konferencia VD

» **PARTIZÁNSKA LUPČA** – V poradí desiatu Dištriktuálna pastorálna konferencia Východného dištriktu (VD) sa konala 15. februára v cirkevnom zbere Partizánska Lupča.

Konferenciu otvorila pobožnosť s kázňou biskupa VD Slavomíra Sabola. Okolo 50 zúčast-

nených duchovných si v programe vypočulo prednášku modranskej farárky Evy Oslíkovej Podpora osobnostného zrenia duchovných spolupracovníkov cirkvi. V ďalšej prednáške sa zamýšľala nad témou Ako byť spokojným farárom/farárkou.

-r-

Na pastorálnej konferencii VD prednášala E. Oslíková.

EVANJELICI ŠPORTUJÚ

Hokejový turnaj v GÁNOVCIACH

» **GÁNOVCE** – V sobotu 9. februára sa uskutočnil hokejový turnaj cirkevného zboru Švábovce. O víťazný pohár súťažili štyri mužstvá z matkocirkvi aj oboch dcérocirkvi Gánovce a Hranovnica.

O víťazovi sa rozhodlo až v poslednom zápase. Zvítazili hokejisti zo Šváboviec, druhú priečku obsadili Gánovčania a tretí skončili Hranovničania.

Informoval: **MARTIN ZAŤKO**

Zápolenie vo FLORBALE

» **BREZOVÁ POD BRADLOM** – Koncom januára sa v Brezovej pod Bradlom konali športové hry mládeže Myjavského seniorátu – Florbalcup 2013. Zúčastnili sa na nich aj mladí cirkevníci z cirkevného zboru Vrbovce, ktorí vo svojej kategórii obsadili prvé miesto. Vďaka tomu si z turnaja odniesli zlaté medaile i putovný pohár.

Informovala: **ANNA MALOŠKOVÁ**

Pozadie a teológia

S pojmom Kurzy Alfa sa už zrejme stretol každý, kto sa čo len trochu zaujíma o tematiku evanjelizácie a ekumenického hnutia. Napriek tomu, že tieto kurzy bývajú masívne propagované a mnohokrát aj odporúčané niektorými predstaviteľmi aj v našej cirkvi, spájajú sa s prebudeneckými a charizmatickými cirkvami. Aká je teda ich pravá podstata a v čom spočívajú úskalia týchto kurzov?

ZUZANA ZIMÁRIOVÁ »

NEJDE LEN O EVANJELIZÁCIU

Ústredným motívom, ktorý je často zdôrazňovaný v súvislosti s Kurzami Alfa, je evanjelizácia. Ak sa však bližšie pozrieme na tieto metódy, môžeme zistiť, že zďaleka nejde len o evanjelizáciu. „Kurzy sú dôsledne prepracované, menia štruktúru a často aj vierouku zborov, vrátane charakteru bohoslužieb. Sú koordinované tak, aby sa na nich súčasne mohlo zúčastniť čo najviac rôznorodých spoločenstiev, a majú rozvinutú stratégiu, ako tieto cirkvi zapojiť do ostatných aktivít, ako je mládež, služba seniorom, manželským párom alebo väzňom. Predstavitelia Alfy dokonca hovoria o premene spoločenstva na Alfa zbory, ktoré spolu cez kurzy majú vytvoriť viditeľnú jednotu cirkvi, a tá má byť demonštráciou tejto kresťanskej jednoty sekulárnej spoločnosti a umožniť tak christianizáciu národa,“ uviedol Aleš Franc, ktorý sa zaoberá problematikou Kurzov Alfa.

Podľa jeho slov úspešnosť spomínaných kurzov, ktoré dnes svojím spôsobom dobývajú mnohé cirkvi, stojí na skutočnosti, že obsahujú len také učenie, ktoré majú všetky kresťanské cirkvi spoločné. To znamená, že ide o aspekty, na ktorých sa môžu cirkvi zjednotiť, zhodnúť. Významným faktorom je pritom aj podanie evanjelia úplne novým spôsobom, pri ktorom sa od človeka na začiatku nepožaduje viera, no napriek tomu má účasť v spoločenstve, a to prostredníctvom živých a priateľských vzťahov s jeho členmi. Tento princíp, nazývaný „patriť skôr než veriť“ sa tak podľa Franca čoraz častejšie stáva metódou moderného zvestovania evanjelia v postmodernej spoločnosti a býva využívaný najmä svetovo známymi „megazbormi“ – niekedy aj pod názvom „nekonfrontačné evanjelium“.

Kurzy Alfa sú však napriek svojmu úspechu a oblúbe čoraz intenzívnejšie podrobované veľkej kritike, a to najmä zo strany

konzervatívnych kresťanov, ako aj modernistov, resp. liberálov.

ROČNE SA ZAPOJÍ 8 MILIÓNOV LUDÍ

Kurzy Alfa vznikli v roku 1977 v anglikánskom zbore Holy Trinity Brompton a pôvodne boli zamerané na novoobrátených kresťanov. Začiatkom osemdesiatych rokov sa vyvinuli do podoby desiatich lekcí, ku ktorým sa pridal „víkend s Duchom Svätým“. Postupne sa kurzy podrobili viacerým zmenám, pričom ich organizátori dbali na faktory, ako je úprava interiéru miestností, v ktorých sa konali, spôsob uctievania či práca v malých skupinkách. Pribudli aj pozvania na večere – napríklad v Českej republike tento spôsob funguje dodnes. Vo Veľkej Británii spomínané pozvania získali dokonca „národný charakter“.

„Iniciatíva pozývania celých miest a neskôr národov je víziou stálych pracovníkov organizácie Alpha International, ktorí majú za cieľ demonštrovať sekulárnej spoločnosti jednotu cirkvi naprieč denomináciami a vytvoriť celonárodnú sieť zborov vytvárajúcich „viditeľnú jednotnú cirkev“, ktorá zahŕňa tak protestantov ako aj katolíkov,“ vysvetľuje A. Franc. Z jeho štúdií pritom vyplýva, že v súčasnosti na celom svete prebieha 32-tisíc kurzov v 156 krajinách, materiály tejto organizácie sú preložené do 62 jazykov a ročne Alfou prejde okolo 8 miliónov účastníkov.

Alpha International pritom pôsobí ako nezisková organizácia, ktorá okrem Kurzov Alfa podporuje aj iné kurzy a programy: Alfa pre mládež, Alfa na pracovisku, Alfa vo väzení, Starostlivosť o bývalých väzňov, kurz Manželské večery, Budujeme cirkev 21. storočia, Dynamická modlitba v miestnom spoločenstve.

PRINCÍPY KURZOV

Príťažlivosť kurzov je, ako zdôrazňuje A. Franc, založená na tzv. „nekonfrontačnom“ poňatí priateľskej evanjelizácie. „Zatiaľ čo

pri „klasickom“ zvestovaní je evanjelium človeku predložené s dôrazom na jeho rozhodnutie, Kurzy Alfa ponechávajú človeku slobodu. Prakticky to znamená, že mu je v príjemnom prostredí, pri spoločnej večeri, postupne a nezáväzne predkladané evanjelium, ktoré ho má pozvoľna privádzať bližšie k Bohu. Ako hovorí jeden z predstaviteľov kurzov: Akýkoľvek nátlak z našej strany je neprípustný, nechávame jednať Ducha a prostredie,“ približuje myšlienky ľudí stojacich v pozadí kurzov A. Franc.

Dôraz je teda položený na príjemné prostredie a priateľskú atmosféru – pričom podľa predstaviteľov Alfy samotnú „konverziu“ k viere vykoná Božia moc, najmä počas tzv. víkendu s Duchom Svätým.

Samotné vyučovanie, ktoré prebieha na Kurzoch Alfa, je založené na katechéze, pričom musí byť postupné, nadväzujúce a musí tvoriť ucelený proces. A. Franc pritom poukazuje na princípy práce, ktoré vysvetľuje vo svojej knihe „Ako to povedať ostatným“ autor N. Gumbel. Ten uvádza šesť bodov, od ktorých sa odvíja celkové poňatie a zameranie kurzov:

1. Zvestovanie evanjelia je najefektívnejšie cez miestny zbor, pričom každý člen má cez Alfú možnosť evanjelizácie.

2. Evanjelium je chápané ako proces a Kurzy Alfa tu pôsobia v rôznych fázach duchovnej cesty človeka, pričom tu môžu byť vedľa seba ako kresťania, tak aj ateisti alebo stúpenci New Age, prípadne rôznych náboženstiev a siekt.

3. Evanjelium má zasiahnuť rozum, srdce aj vôľu.

4. Gumbel delí evanjelizáciu na klasickú, holistickú a evanjelizáciu Božou mocou, pričom prvá z nich je zvestujúca, druhá sociálna a tretia sa uskutočňuje cez nadprirodzené znamenia a zázraky prostredníctvom chariziem.

5. Kázanie evanjelia vyžaduje naplňovanie Duchom Svätým zo strany evanjelistu.

6. Zvestovanie evanjelia má byť preto v moci Ducha dynamické

a efektívne, pričom je tu v účinnom zvestovaní slova potrebné zapojenie chariziem.

SKUPINKOVÁ ŠTRUKTÚRA

Zborom, ktoré sú formované v Alfe, v Anglicku hovoria aj „Alfa zbory“. Podľa slov A. Franca ide o tzv. skupinkové zbory. To znamená, že jeden vedúci si formuje učenicú bunku, v ktorej potom hľadá ďalších potenciálnych vedúcich, pretože ťažiskom Alfy je skupinková diskusia. „Každá skupina má približne 8 – 15 členov a v skupinkách potom noví adepti pokračujú aj po absolvovaní kurzu. Ak si prečítame väčšinu manuálov pre prechod spoločenstva na skupinkové zbory, na prvý pohľad nás zaujme silný dôraz na auto-

ritu vedenia zboru, resp. pastora či kazateľa a nabádanie k rastu zboru do čo najväčšieho počtu členov, ktoré potom presahujú pôvodnú veľkosť samotnej cirkvi. Silný dôraz sa tu kladie najmä na lojalitu voči vedeniu, ktoré duchovne zastrešuje jednotlivých členov cirkvi,“ dodáva.

NIKDY NEKRITIZOVAŤ...

Pokiaľ ide o obsahovú stránku Kurzov Alfa, tá sa odráža v akomsi pätnásťdielnom úvode do kresťanskej viery. Tento úvod je určený predovšetkým pre tých, ktorí zatiaľ nechodia do spoločenstva cirkvi. Kurzy sa konajú prevažne večer, prípadne aj cez deň. „Stretnutia sa začínajú spoločnou večerou, nasleduje príhovor na jed-

nu z ústredných tém kresťanskej viery. Potom sa účastníci rozdelia do skupiniek a diskutujú o téme príhovoru. Diskusie majú byť nenátlakové, voľné, bez vnučovania iného názoru, sprevedané humorom a odľahčenou atmosférou. No majú aj svoje pravidlá a vedúci skupiniek sú starostlivo školení, ako majú ľudom klásť otázky, akým témam sa majú vyhýbať a ako, naopak, diskutovať

vhodne smerovať,“ uviedol A. Franc s poznámkou, že z ekumenického hľadiska platí v kurzoch pravidlo nikdy nekritizovať inú denomináciu, iné kresťanské spoločenstvo, alebo kresťanského vedúceho.

Jedným z hlavných prvkov celého cyklu je i „víkend s Duchom Svätým“, ktorý organizátori často spájajú s výletom do prírody. Takto strávené dni ponúkajú podľa Franca „duchovnú skúsenosť, v ktorej má účastník prežiť Božiu prítomnosť. Mnohí predstavitelia kurzov hovoria, že práve tento ví-

a Kurzov ALFA

kend je kľúčový, pretože účastníci na ňom prežijú pôsobenie Ducha Svätého tým, že sa ich dotkne a dá im prežiť Božiu lásku.“

Jedným z aspektov, ktorý treba brať do úvahy pri posudzovaní Kurzov Alfa je fakt, že organizátori stojaci v ich pozadí hovoria, že na to, aby sa táto metóda stala efektívnou, musí sa na nej zúčastniť celý zbor. Následkom toho

aj prostredníctvom vydávania príručiek, nevyhnutne dochádza k tomu, že zúčastnené zbory do značnej miery prijímajú v Alfe obiahnuté učenie a spôsoby práce v širokom rámci svojej pôsobnosti. To je každopádne aj ich cieľom, pretože opakovane zdôrazňujú, že je najskôr nutné dôjsť k premene spoločenstva, vrátane organizácie práce, štruktúry a liturgie, a až potom bude úspešne dochádzať k evanjelizácii.“

NAPODOBŇUJÚ KREŠŤANSKÝ ŽIVOTNÝ ŠTYL

Kurz Alfa však majú mnoho kritikov, ktorí im vyčítajú hneď niekoľko vecí. Ekumenické zameranie podľa nich

scéne nového tisícročia. Na jednej strane dokážu upútať, reflektujú kultúrne a sociálne premeny a vychádzajú v ústrety súčasnej postmodernej spoločnosti. Snažia sa prekonať dlhoročné cirkevné rozdelenie. Materiály, ktoré sú na kurzoch prezentované, sa tešia širokej zhode mnohých rešpektovaných teológov naprieč denomináčnym spektrom a spájajú v sebe osvedčené mediálne techniky, ako aj poznatky z oblasti marketingu a manažmentu. Na kurzoch je výborná zábava, nenásilná forma diskusie, dobré jedlo a ponuka autentického zážitku charismatickej spirituality.

Je tu však aj druhá „strana mince“, ktorá dvíha varovný prst a upozorňuje, že je dobré počúvať aj hlasy kritikov, ktorí poukazujú na zastieranie teologických rozdielov, aké celé stáročia formovali jednotlivé cirkevné tradície a ktoré sa z ich princípov javia ako nespojiteľné. „Takisto je dobré si uvedomiť, že učenie na Kurzoch Alfa je v mnohom odvodené od kontroverzných charismatických skupín. Rovnako ani konverzia tu v drvivej väčšine neprebíha, ako je pri evanjelizácii obvyklé, pri zvestovaní Krista, ale pri duchovnej skúsenosti s Duchom Svätým, prípadne po imperatívnej modlitbe. V neposlednom rade je dôležité vedieť, bez ohľadu na to, aký je náš postoj k súčasnému trendu budovania „viditeľnej jednoty cirkvi“, že účasť spoločenstva na Kurzoch Alfa je chápaná ako vytváranie práve tejto všeobecnej, naddenominačnej, resp. „viditeľnej“ cirkvi. Pritom učenie o sviatostiach, ako je napríklad eucharistia, ktorá je z hľadiska katolíckej dogmatiky základom kresťanskej jednoty, je nezlučiteľné s protestantskou Večerou Pánovou, aj keď kurzy nielenže tento „zatial“ nezmiernený rozpor nereflektujú, ale svoju prax aj zastierajú,“ uzavrel A. Franc.

Ak teda ide o jednotlivé kresťanské spoločenstvá, a to z najrôznejších tradícií, ktoré sa rozhodujú pre zorganizovanie tejto v súčasnej dobe najmasovejšej ekumenickej akcie, podľa autora štúdie o Kurzoch Alfa by sa mali vopred informovať o vierouke, spôsoboch a cieľoch kurzov, pretože tieto aspekty nebývajú pri náboře nových spoločenstiev dostatočne akcentované.

Ilustračné foto: 123rf.com

Komu sú Kurzy Alfa určené?

Alfa je považovaná za evanjelizačný nástroj, aj keď na otázku, komu je určená, oficiálne stránky odpovedajú, že je pre tých, ktorí chcú preskúmať kresťanstvo, pre nových kresťanov, nových účastníkov cirkevných zhromaždení a tých, ktorí si chcú zopakovať základy viery. Skoro to vyzerá tak, že Alfa je univerzálnym nástrojom pre každú príležitosť.

V súčasnosti tieto kurzy usporadúvajú zbory Cirkvi bratskej, Kresťanského spoločenstva, Apoštolskej cirkvi, Adventistov siedmeho dňa a Rímskokatolíckej farnosti. Alfa sa stáva spájadlom medzi zborami, ekumenickým nástrojom. Na Alfe sa totiž zhodnú všetky spomínané cirkvi.

Bolo by úžasné, keby prijatie Alfy napr. zo strany Rímskokatolíckej cirkvi znamenalo kázanie pravého evanjelia. Ale bolo by to úžasné natoľko, nakoľko je naivné predpokladať, že to tak je. Katolícka cirkev v ničom nezmenila svoje učenie a Alfu pokojne prijíma jednoducho preto, že s Alfou nemá žiadne vieroučné problémy. Dôležitá je jednota a zdôraznenie spoločných vecí.

Je obsah Alfy biblický?

Obsah kurzov a materiálov Alfy je z hľadiska Biblie často nepresný, neúplný alebo inak skresľujúci. A tento fakt sa týka takých zásadných vecí, ako je učenie o Božom charaktere, o hriechu, o Ježišovi Kristovi a Jeho diele na kríži, o spasení, o Duchu Svätom. Niekoľko príkladov z mnohých:

– Účastníci Alfy nehovoria ani tak o pokání a viere v Ježiša Krista ako skôr o zmene, ku ktorej dochádza na základe nejakého duchovného zážitku.

– O Duchu Svätom toho Alfa hovorí dosť. Nicky Gumbel napríklad otvorene vysvetľuje, že Duch Svätý je v Alfe používaný ako styčný bod pre ľudí s pozadím pohanských náboženstiev (New Age), kde sa hojne hovorí o Duchu.

– Celé učenie o Duchu vychádza z letničného učenia o „krste Duchom“, ku ktorému dochádza oddelene od spasenia (Alfa pritom používa označenie „naplnenie“, a nie krst).

Božie slovo hovorí o jednote. Nie sú práve Kurzy Alfa ekumenickým nástrojom?

Vidíme, že Božie slovo hovorí o jednote a prikazuje skutočným veriaci zachovávať jednotu Ducha (Ef 4, 3). Každopádne, je to vždy jasné evanjelium o spasení z milosti skrze vieru a dôraz na čistotu učenia, ktoré tvorí základ, na akom sa jednota buduje. Božie slovo znova a znova varuje pred nepresným, zdeformovaným, okliešteným či prekrúteným učením. Je to čisté učenie o viere v Ježiša Krista, a nie jednota, čo prináša spasu ďalším ľuďom (1Tim 4, 16).

Aké je vieroučné hľadisko Alfy?

Učenie Kurzov Alfa je problematické. Centrom nie je Kristov kríž, ale skúsenosť s Duchom Svätým. Celý kurz je podriadený pokrútenému učeniu o Duchu Svätom, a sústredí sa na človeka a jeho spokojný a šťastný život. Kurzy Alfa tak v značnej miere obchádzajú proces pokánia a ľahko môžu viesť namiesto k obráteniu ku Kristovi – ku kresťanskému životnému štýlu. Takto obrátení ľudia sú potom utvrdzovaní nádejou, ktorá by však v tomto prípade bola falošná. Tieto skúsenosti musia byť zakotvené v Božom slove a musia vychádzať z viery, ktorá vyznáva Ježiša ako Pána.

Možno sa Kurzami Alfa inšpirovať, prispôbiť ich pre naše cirkevné zbory?

Kurz Alfa sú ľudským nástrojom, ktorý chcú cirkvi používať ako nástroj evanjelizácie. Časť kurzu je tvorená diskusiou účastníkov, keď mnohé veci z už spomenutého môžu byť zmiernené alebo dokonca odstránené. Napriek tomu to nič nemení na skutočnosti, že používanie týchto kurzov znamená i šírenie týchto nedostatkov a takto prekrúteného, a teda falošného evanjelia.

Pripravené zo zdroja: cirkev.usti.cz

sa mení štruktúra zboru a cirkvi na skupinkovú. „Alfa potom mení aj celé spoločenstvá, vrátane priebehu bohoslužieb, ktoré sa musia prispôbiť. Alfa pritom zbory zoznamuje s učením, ktoré je v nej obiahnuté, vrátane praktickej i systematickej teológie. Pretože pôsobí naddenominačne a používa sa na výučbu začínajúcich a neupevnených kresťanov, alebo tých, ktorí by si chceli zopakovať základy viery, prípadne pre predmanželské páry, seniorov, alebo

vedie k „rekatolizácii“ nekatolíckych cirkvi. Podľa Franca sa prostredníctvom Alfy do cirkvi tiež šíri charismatické hnutie vrátane jeho extrémov. Zdôrazňuje pritom, že „na kurzoch nie je dostatočne objasnená a zdôraznená konverzia a účastníci sú vedení k duchovnej skúsenosti ešte skôr, ako sa stanú kresťanmi. Podľa niektorých kritikov Kurzy Alfa preto nevedú k obráteniu a znovuzrodeniu, ale len k napodobňovaniu kresťanského životného štýlu. Iní im vyčítajú propagáciu evolučnej teórie či otvorenosť hnutiu New Age.“

Kurz Alfa sú, ako konštatuje A. Franc, nepochybne pozoruhodným javom na kresťanskej

65. VÝROČIE komunistickeho PREVRATU (3. časť)

Vzťahy medzi evanjelikmi a komunistami

MICHAL ZAJDEN ■

POČAS SLOVENSKEHO ŠTÁTU PATRILI EVANJELICI AJ KOMUNISTI MEDZI PODOZRIVÉ ŽIVLY

Aj keď až do roku 1951 neexistovali oficiálne kontakty medzi vedením Evanjelickej cirkvi a vedením Komunistickej strany Slovenska (KSS), predsa mnohí evanjelickí duchovní boli dávno pred nástupom komunistov k moci ovplyvňovaní myšlienkami náboženského socializmu a mnohým komunistom sa evanjelická cirkev zdala na rozdiel od katolíckej cirkvi „pokroková a sociálna“.

Počas druhej svetovej vojny v Slovenskom štáte patrili evanjelici aj komunisti medzi podozrivé živly. Ľudácky režim nedôveroval ani jednému, ani druhému, aj keď z rozličných dôvodov. Tento viac-menej rovnaký prístup zo strany štátu vytvoril podmienky, v ktorých dochádzalo k vzájomným kontaktom a ovplyvňovaniu.

Vzájomná spolupráca v čase vojnového obdobia vyvrcholila počas Slovenského národného povstania. Ako je známe, vedúcimi silami v povstaní boli dve zložky a to komunisti a občiansky odboj. A práve vedúcimi občianskeho odboja, až na malé výnimky, boli evanjelici. Zdalo by sa teda, že táto skúsenosť z vojnového obdobia povedie po vojne, ak nie k spolupráci, tak aspoň k vzájomnému rešpektu. Nestalo sa.

EVANJELICKÍ POLITICI V ROKOCH 1945 – 1948 NAPRIEK ZLÝM SKÚSENOSTIAM ZO SLOVENSKEHO ŠTÁTU UPREDNOSTNILI PRED KOMUNISTAMI SPOLUPRÁCU S KATOLÍKMI

Evanjelickí biskupi si dobre uvedomovali, že komunistická ideológia má svoj základ v ateizme a všade, kde sa dostala k moci sa prezentovala zúrivým proticirkevným bojom. Nebolo to iba v Rusku po boľševickej revolúcii, ale aj v Španielsku počas občianskej vojny.

Na druhej strane komunisti síce považovali evanjelickú cirkev za „pokrokovejšiu“ ako katolícku, ale každá „inštitúcia“, ktorá hlása vieru v Boha je pre „súdrhov“ v konečnom dôsledku reakčná a spiatocnícka, a preto odsúdená za zánik.

KSS spočiatku očakávala, že medzi evanjelikmi nájde výraznú podporu, v čom ju utvrdzoval aj pomerne veľký počet členov evanjelickej cirkvi, ktorí vstupovali do KSS. Členmi ich strany sa v tomto období stalo dokonca osemnásť evanjelických farárov, ale v skutočnosti počet evanjelikov –komunistov predstavoval výraznú menšinu z celkového počtu členov cirkvi. Oveľa viac evanjelikov vstupovalo do Demokratickej strany (DS), kde tvorili väčšinu členskej základne. V hornom Liptove

žil v Svätovítskej katedrále slávnostné Te Deum. Ku gratuláciám sa pripojila aj naša cirkev. Tým sa však pofebruárová idylka skončila. Komunisti, ktorí si takto upevnili svoju moc, sa rozhodli podriaďiť si cirkev pod svoj dozor a postupne ich zlikvidovať.

Komunisti si uvedomovali, že ak by všetky cirkvi vystupovali proti nim jednotne, dostali by sa do ťažkej situácie. Preto potrebovali zabrániť vzniku jednotnej línie. Oficiálna propaganda začala vyzdvihovať „pokrokové protestantské tradície“, najmä husitské hnutie a odsudzovala násilnú pobielohorskú rekatolizáciu Čiech a Moravy. To všetko dávala do protikladu s reakčnou úlohou katolíckeho kleru. „Súdrhovia“ sa prvky triedneho boja pokúsili vnieť aj do cirkevného prostredia. Už v lete 1948 ponúkli cirkvám zákon o hospodárskom zabezpečení. Komunistickej propagande tento návrh zákona vydávala na podporu drobného duchovenstva, ktoré sa týmto zákonom dostane z rúk „reakčných biskupov“, ktorí ho celé stáročia vykorisťovali. Aj keď pod reakčnými biskupmi boli myslení najmä katolícki biskupi, ktorí boli pre vtedajších mocipánov najväčšou mocenskou hrozbou, pri „dobrej vôli“ sa tieto slová mohli vzťahovať aj na našich biskupov.

DEFINITÍVNE ROZHODNUTIE O LIKVIDÁCII VIERY V BOHA

Návrh zákona o hospodárskom zabezpečení cirkvi z leta 1948 bol prvým „pokusným balónikom“ vypusteným mocenskými štruktúrami. Generálne presbytérium poslalo tento návrh zákona na vyjadrenie cirkevným zborom. 74 percent zborov sa vyjadrilo proti, 10 percent bolo za a 16 percent zborov sa nevyjadrilo. Naša cirkev dala komunistom na vedomie, že si je dobre vedomá toho, že v tomto návrhu zákona nejde o hospodárske zabezpečenie cirkvi, ale o jej mocenské ovládnutie. V tom čase malo ešte vedenie Evanjelickej cirkvi dostatočnú podporu zvnútra a dokázalo tomuto prvému pokusu o vnútenie štátneho dozoru odolať.

Keď komunisti videli, že katolícki, ako aj evanjelickí biskupi majú podporu svojich cirkevníkov, pochopili, že bude ťažké vnútiť svoju ideológiu obyvateľstvu, ktoré je nábožensky založené a podporuje svojich biskupov. Preto sa 30. 8. 1948 zišiel v Prahe politický výbor KSČ, ktorý prijal strategický plán likvidácie náboženstva s využitím všetkých dostupných prostriedkov.

Po tomto zasadnutí bola zriadená na ŠtB kartotéka duchovných, kde boli zbierané údaje o každom farárovi v Československu. Do cirkevného prostredia začali byť nasadzovaní agenti ŠtB a ŠtB začala získavať svojich spolupracovníkov – agentov priamo v jednotlivých cirkvách.

Tým sa začal mocensko-ideologický boj proti náboženstvu a viere v Boha, ktorý trval až do konca komunistického režimu.

a v niektorých lokalitách na Gemeri dosiahlo členstvo evanjelikov v DS masové rozmery.

Komunisti napriek všetkým rozdielom, ktoré medzi nimi a Evanjelicou cirkvou boli, predpokladali, že vzhľadom na skúsenosť, ktorú evanjelici mali z obdobia Slovenského štátu je spolupráca medzi katolíkmi a evanjelikmi vylúčená. Preto ich aprílová volebná dohoda v roku 1946 medzi evanjelickým vedením DS a politickým katolicizmom zaskočila a nepríjemne prekvapila.

Na túto volebnú porážku komunisti nikdy nezabudli. Od tohto momentu sa začali vracieť k otvorenému boju proti cirkvám, aj keď sa z taktických dôvodov do februára 1948 oficiálne pridržali koncepcie náboženskej slobody. To im však nebránilo v tom, aby už v tomto období nepožadovali vlastnenie cirkevnej pôdy a odmietali tiež akýkoľvek pokus o obnovu cirkevných škôl na Slovensku, ktoré zrušila Slovenská národná rada hneď po ukončení vojny.

PO FEBRUÁRI 1948 KOMUNISTI VYTVORILI ILÚZIU, ŽE ICH JEDINÝM PROTIVNÍKOM V PROTICIRKEVNOM BOJI SÚ KATOLÍCKI BISKUPI

Cirkevní predstavitelia vedeli, že pod vládou komunistov ich čaká ťažké obdobie. Nevedeli však, akú podobu táto vláda bude mať.

Po uchopení moci komunisti potrebovali konsolidovať svoju moc. Preto v prvých mesiacoch požadovali, aby im cirkvi buď vyjadrili podporu, alebo nevystúpili aspoň otvorene proti nim. Preto verejne žiadali vedúcich predstaviteľov cirkvi o kladné stanovisko k svojmu režimu. Naši biskupi a generálne presbytérium takéto stanovisko vydali a vyzvali veriaciach rešpektovať vrchnosť. Začiatkom mája prijala Národné zhromaždenie novú ústavu, v ktorej bola garantovaná náboženská sloboda. O mesiac odstúpil prezident Beneš a na jeho miesto bol zvolený Klement Gottwald. Katolícky arcibiskup Josef Beran slú-

Múzejníčka – etnografka, folkloristka, publicistka, spisovateľka, redaktorka, interpretka ľudových piesní, dlhoročná spolupracovníčka Slovenského rozhlasu. Trinásť rokov pôsobila v Stredoslovenskom múzeu v Banskej Bystrici, neskôr ako riaditeľka Múzea Janka Kráľa v Liptovskom Mikuláši. Niekoľko rokov pracovala ako šéfredaktorka vydavateľstva Transcius v Liptovskom Mikuláši. Je autorkou viacerých knižných noviel, spoluautorkou reprezentačných publikácií, napr. o meste Liptovský Mikuláš i rozhlasových hier. DANIELA E. HRONCOVÁ-FAKLOVÁ.

Daniela HRONCOVÁ FAKLOVÁ:

Žila som v duchovnom PREPYCHU

ZUZANA ZIMÁNIOVÁ »

» Vaše detstvo a roky dospievania sa neodmysliteľne spájajú s radvanskou evanjelickou farou. Ako si spomínate na toto poetické miesto, historicky spojené aj s Andrejom Sládkovičom, ktorý je pre vás v mnohých oblastiach múzou, inšpiráciou, objektom literárneho pôsobenia?

Moja odpoveď nebude celkom priama. Dennodenne si uvedomujem, dennodenne som Pánu Bohu neskonale vďačná za obrovskú silu bohatstva, ktorým disponujem. Narodila som sa do rodiny evanjelického kňaza, do rodiny (a to i v širšom zmysle) s jedinečným duchovným potenciálom i s neodmysliteľnou pridanou hodnotou. Narodila som sa vo zvolenskom kaplánskom byte, rástla som, žila na fare, farách, v prostredí materiálne veľmi skromnom, no v duchovnom prepychu! Bola to Božia vôľa, Božie rozhodnutie, ale o zmienený „prepych“ sa zaslúžil aj mojím otcom starostlivo opatrovaný závan duchovej atmosféry z čias A. Sládkoviča, no najmä jedinečnosť môjho dobráckeho a bezúhonného otca. Bez zveličovania – otec mal číročné myslenie. A obrazne povedané – s Ondříkom Braxatorisom si dokonale rozumeli...

» Čo vám najviac utkvelo v pamäti z rokov strávených práve v prostredí fary, v rodine radvanského duchovného pastiera?

Vždy a rada opakujem, že sme v Radvani, ako rodina Faklová, nežili sami. Vďaka otcovej obrovskej charizme, pracovitosti a oddanosti veciam cirkevným, zborovým a v neposlednej miere i literárnym, sme žili nielen s duchom, maniermi, myslením dávneho básnika, ale aj so stovkami našich dôverne známych cirkevníkov, ktorí na našej fare mali vždy dvere dokorán otvorené. A to vás poznačí. Tvrdím, farárske deti sú smelé, komunikatívne, akčné... V tom najlepšom zmysle slo-

va – všetečné. Všade sme ako doma. Aspoň to tak vtedy bolo.

Tu sa mi žiada, a neodpustím si povedať, že ak je vo mne nejaká pýcha, tak na svojich nedávnych a dávnych predkov. I keď to priam neboli svetu známe osobnosti. Ale boli to zbožní evanjelici, ktorí si ctíli správne hodnoty... a mali čisté dušičky.

» Bol to práve otec, literárne veľmi aktívny, ktorý formoval váš vzťah ku knihám, poézii a próze?

Nie som si istá, či jeho nasmerovanie týmto smerom bolo cieľené. Nič nevnucoval, iba svojou prácou a výsledkami nám akosi nebadane čosi podsúval. Alebo?! Lepšie povedané – vytváral atmosféru, ktorú podporila i mama, a tak sa pre nás stala domáca klíma, ktorá sa niesla nielen v duchu zbožnosti, ale aj v literárnom i hudobno-muzikantskom tvorivom duchu, akousi samozrejmosťou. Doma sme mali takú malú privátnu „osvetu“ tej najrozmanitejšej orientácie. (Aj preto sme každý iný.) Zopakujem: Pán Boh mi prostredníctvom otca a matky nedal len život, ale najmä obrovský, jedinečný a ťažko dosiahnuteľný či prekonateľný vzor. Otec si to iste nevedomoval, ale snažil sa žiť, pracovať a tvoriť tak, aby sme mali čo zdediť. A aj som – sme podedili. Upozorňujem! Žiadnu matériu, ale nenahraditeľné duchovné dary. Práve preto, že môjho otca (i jeho matku, moju starú matku), považujem za jedinečné dielo Stvoriteľa; pri všetkej mojej snahe a danostiach, moja maličkosť mu nesiahla ani po členky.

» V živote ste prešli mnohými pôsobiskami. Múzejníctvo, novinárčina, rozhlasová i knižná tvorba. Ktoré z nich je vašu srdcu najbližšie, ktoré vás osobne i pracovne najviac naplnilo?

Od malička, samozrejme ako dieťa, som chcela dve veci: byť spisovateľkou a tancovať v Lúčnici. Z jedného i druhého sa mi čosi (ob-

razne povedané) vyplnilo. Bezhranične obdivujem ľudovú kultúru, a to nielen úsudkom po povrchu, prvoplánovo. Komplexne, i so súvislosťami. Lebo ona – ako sa dávno o svojom ľude vyjadril Sládkovič, že je „špatnokrásny“, aj ľudová kultúra je taká. A nielen to. Okrem toho, že je hodná obdivu, je aj múdra a praktická. Završila som profesionálnu múzejnícku prax, v ktorej som celkovo bola úspešná, ale za najväčší úspech vo svojom tvorivom živote budem považovať každý riadok, každú súcu vetu, každý knižný titul, ktorý sa stretne s uznaním a záujmom čitateľa. Pri znám sa, že po pocitoch šťastia a požehnaní pri narodení mojich dvoch detí, je obrovským blahom i „narodenie“ vlastnej knihy.

» Ako sa pozeráte na súčasnú knižnú produkciu v oblasti náboženskej tvorby a celkovo na dostatok či nedostatok jej autorov?

Ešteže máme k dispozícii zaujímavé prekladové tituly... A Noriku Baráthovú, ktorá zaujme čitateľa v tejto sfére (a nielen v nej!). Náboženská tvorba prístupná a najmä

určená širokému publiku – to nie je ľahká vec. A povedzme si otvorene: hodnotný rukopis s tzv. náboženskou témou mnohokrát doslova prevalcujú tisícové náklady, ktoré riešia banálne prvoplánové problémy súčasnosti, pričom sa tvária, že poľudšťujú svet...

» V Transciiu nedávno vyšla vaša novela s názvom Mamele. Okrem toho, že mala veľký čitateľský úspech, asi málokto vie, že mala pre vás osobne aj zaujímavú dohru. Prezradíte čo-to z osudov ľudí, ktorých predkovia zohrali významnú rolu vo vašom príbehu?

Moju „Mamele“ si dosť často sprítomňujem pravidelným kontaktom s potomkami hlavného hrdinu knihy. Žijú v Brazílii, knihu vlastnia, i keď jej nerozumejú. Chystajú sa na Slovensko. Nikdy tu neboli a chcú poznať vlast' svojho otca.

» Prednávkou sa skončila etapa vášho šéfredaktorského pôsobenia v Transciiu. Čomu sa teraz plánujete venovať?

I keď môj vnútorný svet, moje myslenie zďaleka nemá dôchod-

kový vek, „užívam“ si dôchodok! Nie je to najhoršia voľba, ale nemyslíte si – akosi mám málo času. Áno, i moje cesty vo vlakoch na trase: Košice, Liptovský Mikuláš, Banská Bystrica sa obmedzili. Povinnosti najmä voči takmer 88-ročnej matke volajú! A čo moje deti v matičke Prahe?! I tie ma sem-tam potrebujú. Zatiaľ iba na výlet, vnúť ma zatiaľ nečakajú... A hlavne: s manželom máme rovnakú filozofiu, i „program“: ak nemáme aktivity, tak si ich veľmi ľahko vymyslíme (potom si ich aj zrealizujeme!). Nikdy som sa nenudila, nepoznám to!

» Vieme, že pracujete i na novom literárnom titule. Na akú tematiku sa čitateľa môžu tešiť tentoraz?

V písaní som zrejme čosi zanedbala. Môj tvorivý rozptyl, zamestnanie, nie vždy kompletná rodina, starosť o dve deti, do ktorých som ale neinvestovala márne – sú schopní, pracovití, úspešní...; zameškala som však čas. Viete, čo všetko by som ja ešte chcela a mala napísať...?! Nie som si istá, či to stihnem. Roky utekajú závrtným tempom.

Ale konkrétne. Teraz mám doslova plnú hlavu dvoch tém. Jedna i druhá mi neuveriteľne intenzívne zamestnávajú myslenie, len keby som tie nápady mohla rýchlo zachytiť, pretože sa ľahko vytratia stratia... Ale vážne, stránky v počítači pomaly pribúdajú. Do počítačovej pamäte ukladám príbeh ženy, ktorá o svojom pôvode, mene, dátume narodenia... nevie takmer nič. Je to skutočná udalosť, pričom pomerne zložitý príbeh sa začína niekde v časoch po Októbrovej revolúcii v Rusku... Viac neprezradím. Ak Pán Boh dá život, zdravie a invenciu, na rad príde známa- neznáma, ale mimoriadne zaujímavá postava našich cirkevných dejín... Dúfam, že zvládnem dobu pred päťsto rokov...! Materiál, podklady, reálie, vedomosti – to všetko treba mať na pomyselný kope a potom začať realizovať svoje chápanie diela. Úprimne sa na to teším, a to aj z toho dôvodu, že jeden i druhý titul môžu čitateľovi priniesť veľa zaujímavého a rozšíriť poznanie, vedomosť. Mne sa totiž nechce vymýšľať banálne historiky a srdcervúce či akčné príbehy, ktoré čitateľská verejnosť s takou obľubou priam hltá. Život v minulosti i v súčasnosti priniesol veľa strhujúceho, z čoho by sme sa mali minimálne poučiť. Alebo aspoň si uvedomiť, že oproti iným dobám prežívame relatívne pokojné časy a život si zneprijemňujeme iba vlastným, ľudským hriechom vo všetkých možných podobách. Pri znám sa, neviem si vymyslieť príbeh od a po zet! Samotné jadro, podstata musí byť založená na pravde, skutočnosti, a to najmä preto, aby som príbehu uverila nielen ja, ale najmä čitateľ. Ako autor sa musím stotožniť s hrdinami, prostredím, atmosférou, udalosťami..., s celým príbehom komplet. Pokiaľ sa mi to nedarí, nepíšem.

NAPÍSAĽI STE NÁM

SPOMIENKA na Luthera

JÁN JÁGERSKÝ ■
evanjelický farár v. v.

V polovici februára sme si pripomenuli výročie Lutherovej smrti. Spomienkou naň môže byť aj preklad piesne tohto reformátora s názvom *Cirkev jest panna mne milá...* V Transociu bola uverejnená pod číslom 411, pričom Juraj Tranovský ju uverejnil už v 1. vydaní svojej Cithary sanctorum. Preložil ju z nemčiny do reči Kralickej Biblie, ktorá sa v obnovenej reformačnej cirkvi používala ako liturgická i bežná reč. Pieseň má zvučný nápev a myslím, že ho má aj Kutzkého a Chorvátova partitúra. Z Tranovského prekladu som túto pieseň preložil do slovenčiny tak, aby som však zachoval v nej Lutherovho i Tranovského ducha. V dobe temna nebola táto pieseň – najmä pre obsah jej 4. verša – prekladaná do slovenského Spevníka.

Cirkev jest panna mne milá...

(Cithara Sanctorum – neb Písne duchovní – č. 411; preklad)

*Cirkev je panna mne milá –
Z mysle mi nevyháda.
Cnosťami chválu získala,
Z nej mi radosť pochádza.
Chcem vždy v nej byť – Kalich jej piť,
Križ, bolesť niest, pre ňu umrieť.
Všetko mi vynahradí,
Potešením vo vernosti –
Križ môj ona osladí
Dľa mojej žiadosti.*

*Korunu nosí na hlave
Z prejasných hviezd dvanástich –
Je slnkom v krásnej postave.
V cnostiach, čistých mnohých.
Na mesiaci, ma tiež v srdci
Boha, Pána mu oddaná
Ku pôrodu pracuje.
Porodila Syna – Kráľa,
ktorý všetko spravuje,
V službe Jeho stála.*

(úryvok)

PRIPRAVENÍ v každú chvíľu

Vysoký vek často považujeme za slabosť a zrelý človek má vždy pred očami smrť. Ona nešetí roky, zachváti starého aj mladého. Budme preto pripravení v každú chvíľu, lebo nepoznáme ani dňa, ani hodiny, keď príde čas odchodu. Nermúťme sa, keď nám šedivejú vlasy, telo vädne a stráca pôvab mladosti. Veď sú to len vonkajšie okrasy, ktoré zvädnú a v prach sa obrátia a patria len do hrobu. Ale

večná duša je z toho vyľícená. Nebanujme pre vek, ten nás má predsa vyľičiť zo všetkých marnomyseľností. On nám má ukázať, že vnútorná krása duše zostáva.

Oddanosť Bohu nech nás sprevádza v starobe, potom budeme dokonalejší, ako sme boli v mladosti. Vtedy bude staroba tou zlatou bránou, ktorou vkročíme do neba.

-eg-

ANDREJ HAJDUK:

Zastav sa ešte

KNIHA

LADISLAV FRIČOVSKÝ ■

Andreja Hajduka právom radíme medzi bardov „Stratenej generácie evanjelických kňazov – básnikov 20. storočia“. Rok 1990 – ako u väčšiny jeho súputníkov – je základným uholným kameňom pre knižné vydávanie jeho básnických i prozaických diel. Dovtedy publikoval básne, historické a prozaické – publicistické práce väčšinou v Evanjelickom posle spod Tatier a Cirkevných listoch. Od spomínaného medzníka mu, najmä vo vydavateľstve Transocius, vyšli desiatky básnických a historicko-náboženských kníh.

Zbierka poézie „Zastav sa ešte“ (ktorá vyšla v roku 2013 vlastným nákladom, s podporou GBÚ) je

súhrnom i pokračovaním jeho meditatívno-lyrickej tvorby, v ktorej dominuje myšlienka na Boha, vieru, úprimnú zbožnosť, s reflexiami na domov a blízkych ľudí (najmä matku). Názov zbierky je výzvou nielen pre autora, ale aj pre nás, na pozastavenie sa a zhodnotenie toho, čo je za nami.

Na týchto stránkach zbierky básnik, s múdrosťou záhradníka, vydáva počet z vlastného života, no ešte nerezignuje.

„Dokončiť, čo sme začínali,
v mladíctvom svojom zápale,
kým v duši dávne ideály,
možno čas na to zostane.“

Ako v prechádzajúcich zbierkach, aj v tejto spoznáваме autorov bezprostredný vzťah k Bohu, Jeho múdreému vedeniu. Básnik sa odovzdáva do Božích svätých rúk.

Čelné miesto v Hajdukovej básnickej tvorbe zaujíma rodný kraj,

domov, rodina (najmä predčasný odchod milovanej matky).

„Dobolelo, dotrpelo
tvoje srdce v tichej chvíli.
Prestalo žiť choré telo,
naše oči zaslzili.“

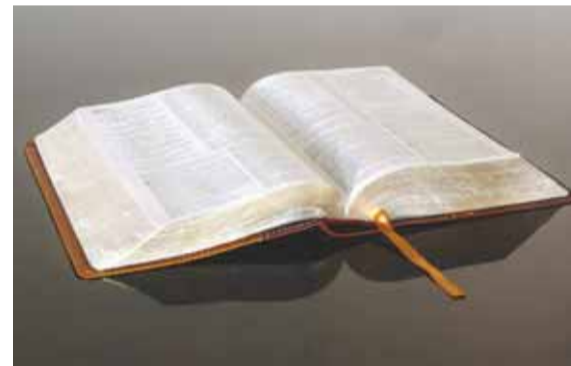
Ani sám autor, ani my nekľadieme bodku za týmto recenzovaným dielkom. Ide len o to, aby hlavne evanjelická verejnosť prijala tieto verše s takou láskou, s akou ich napísal autor Andrej Hajduk.

úsmevné

PRÍHODY

GRATULÁCIA

V mojom uponáhľanom a strastiplnom živote manželky evanjelického farára v čase neslobody sa našli aj úsmevné príhody. Raz môjmu drahému manželovi, ktorý už, žiaľ, nie je medzi nami, prišla k okrúhlemu životnému jubileu gratulácia s odvolaním sa na Žalm 39, 8. I keď som bola zaneprázdnená, bola som hlavne zvedavá, a tak som rýchlo siahla po Písme svätom, kde som čítala: „Či vieš, kedy sa skalné kozy rodia?“ Zdesila som sa! Ako sa ten gratulant z druhého konca republiky mohol dozvedieť, že chováme kozu? Rýchlo som či-

ilustrácie foto: austingardner.net

tala ďalej, kým som si nevšimla, že vlastne čítam 39. kapitolu Knihy Jóbovej, ktorá „susedí“ so žalmami. A tak som sa napokon prepracovala aj k „pravému“ textu, ktorý znel: „A teraz čo očakávaš, Pane? K Tebe sa nesie moja nádej.“

-m-

HISTORICKÝ KALENDÁR

■ **10. marca 1708** v Štítniku zomrel Ondrej Bodó, evanjelický kňaz, gemerský senior, superintendent, zberateľ a autor nábožných piesní.

■ **10. marca 1888** sa v Liptovskom Mikuláši narodil Ivan Stodola, lekár, spisovateľ a dramatik, najvýznamnejšia autorská osobnosť slovenskej drámy v období medzi dvoma svetovými vojnami, organizátor zdravotníctva.

■ **13. marca 1938** v Newarku (USA) zomrel Ľudovít Novomeský, evanjelický kňaz, zakladateľ slovenského ev. a. v. cirkevného zboru a školy v Newarku, cirkevný historik, publicista, redaktor cirkevnej krajanskej tlače.

■ **16. marca 1828** sa v Slavošovciach narodil Pavol Dobšinský, evanjelický kňaz, pedagóg, autor a prekladateľ romantického poézie, zberateľ a editor slovenských ľudových povestí a rozprávok.

OSEMSMEROVKA

AKCENT, ASPIK, ASTRA, BAGETA, BALADA, BLANA, CELINA, CEMENT, CESNAK, CESTA, CIBULA, CVAL, DLAŇ, ELITY, EPOCHA, ETIKA, GAZDA, HANBA, HLAVA, CHOROBA, KABÁT, KALICH, KAPITOLA, KOLBA, KOTVA, LIBELA, LOSOS, MASKA, MASLO, MATKA, MLIEKO, MLOKY, MRAK, PONORKA, POROTA, SKRAT, SVADBA, TABAK, TALIZMAN, TRAUMA, UPOMIENKA, VLAK, VLASY, VYDRA, ZÁKON, ZBORY, ZENIT, ZETOR, ZMENA, ŽALM.

Tajničku osemsmierovky tvorí 34 nevyškrtaných písmen.

Autor: Marek Pataky

S	S	Y	S	A	L	V	I	C	H	I	L	A	K	L	B	A	C
M	V	O	V	Y	E	D	O	L	K	Ň	K	I	A	T	I	B	
O	Y	A	Y	R	P	R	J	O	I	A	T	L	E	B	V	Z	
T	L	O	D	O	O	M	L	Ž	P	L	A	E	U	J	Á	U	
H	M	S	R	B	C	H	B	C	I	S	D	M	E	P	K	C	T
M	A	O	A	Z	A	E	T	T	A	B	A	K	O	T	V	A	
L	T	N	Y	M	L	O	K	Y	S	K	A	N	M	L	A	L	
A	L	E	B	I	L	Í	K	C	T	M	C	G	I	C	L	I	
Ž	E	O	N	A	S	R	E	E	V	I	A	E	E	A	Á	Z	
Ž	M	A	S	K	A	S	O	S	I	Z	L	M	N	T	K	M	
N	A	K	R	O	N	O	P	T	D	L	E	E	K	T	A	A	
B	L	A	N	A	S	T	R	A	E	N	M	R	A	K	L	N	
E	T	I	K	A	M	U	A	R	T	Z	E	N	I	T	V	E	

Správne odpovede posielajte do 18. 3. 2013 na adresu: Redakcia EPST, Tranovského 1, 031 01 L. Mikuláš. Nezabudnite uviesť svoju adresu. Jedného z úspešných riešiteľov vyžrebujeme a od vydavateľstva Transocius dostane knižnú odmenu.

Správna odpoveď z EPST č. 7 znie: *Nádej prehadzuje výhybku života donekonečna.* Odmenu posielame Jánovi Bruňovi z Michaloviec.

BLAHOŽELÁME

Moja sila a pieseň je Hospodin, On sa mi stal záchranou. (Ž 118, 14)

Dňa 4. marca 2013 sa z Božej milosti dožila 70 rokov naša milovaná mamka a babka

ALŽBETA GINOVÁ zo Šarišskej Poruby.

Ďakujeme jej za starostlivosť, obetavosť a láskavosť, ktorú stále preukazuje nám a našim rodinám a prajeme jej z Božej milosti veľa zdravia a pokoja do ďalších dní.

Vďačné deti Miro, Milka, Paľo a Stano s rodinami

(51300061)

Čo prežila som, to vieš, Pane, po všetky dni si pri mne stále. Tak tomu bolo neprestajne, či radosť dal si, bolesť a či žiaľ. Čo prežiť mám a koľko dní ešte mi k životu pridať chceš, je v Tvojich rukách, Pane, a za všetko ďakujem.

Dňa 4. marca 2013 sa z Božej milosti dožila vzácných 90 rokov života naša starostlivá mama, dobrá babka a spolusestra

BOŽENA JAMRIŠKOVÁ, rod. CHORVÁTOVÁ zo Sučian.

Ďakujeme Pánu Bohu za všetko, čo nám v nej dal, hlavne za to, že je ešte s nami, stále ju máme a do Tvojich rúk ju, Pane, naďalej porúčame.

S láskou a úctou blahoželajú, za pomoc a dobrotu ďakujú deti Marta, Pavol, Ján a Vladimír s rodinami

(51300068)

Blahoslavený človek, ktorý v Tebe nachádza silu, tí, čo majú na mysli cesty do chrámu!

Dňa 4. marca 2013 sa naša vzácná spolusestra

MÁRIA BRINZOVÁ, rod. ŠMAHELOVÁ z Veľkého Grobu

dožila z Božej milosti životného jubilea 90 rokov života. Prajeme jej hojnosť Božieho požehnaní, starostlivosti, lásky a blízkosti. K tomu veľa zdravia do ďalších rokov života a pokojné dni v kruhu najbližších. V modlitbách na ňu myslí a do Božej milosti a ochrany ju porúča Ev. a. v. cirkevný zbor vo Veľkom Grobe.

Aj pri tejto príležitosti s vďakou a úctou spomíname na jej dlhodobú starostlivú službu kostolníčky v našom cirkevnom zbore, za ktorú si ju veľmi vážime a úprimne za ňu ďakujeme. (Žalm 84)

Cirkevný zbor ECAV Veľký Grob

(51300063)

SPOMÍNANIE

Dňa 10. marca 2013 si pripomenieme nedeľu 62. narodeniny nášho drahého manžela, otca, syna a brata

IMRICHA KOLESÁRA.

Ďakujeme Tebe, Otče nebeský, za jeho lásku, za jeho pracovité ruky, za všetko, čo sme cez jeho lásku a starostlivosť mohli prijať. Tí, ktorí ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku. Manželka, deti s rodinami, mama a sestry.

(51300065)

V uplynulých dňoch sme si pripomenuli 5. výročie, čo Pán života a smrti v tichosti k sebe povolal nášho otca a starého otca

PAVLA SYNAKA zo Siladíc.

S úctou a láskou si spomínajú synovia Bohuslav a Daniel s rodinami a ďakujú za tichú spomienku všetkým, čo ho poznali ako dlhoročného kurátora cirkevného zboru Horné Zelenice, filia Siladice.

(51300071)

RÔZNE

■ Prepis 8 a 16 mm filmov na DVD. Skenujeme každé políčko v 100 % veľkosti. www.videogama.sk; 0905 248 118 (51300056)

■ Byliny zlepšili hemoroidy, vypadávanie vlasov, psoriázu, opuch nôh. Tel.: 0905 801 108 (51300043)

ZOZNÁMENIE

♥ **48/175/70/SŠ**, rozvedený s 1 záväzkom, nealkoholik, neľahčiar hľadá skromnú, úprimnú priateľku. Vek do 45 rokov, aj s 1 záväzkom. Východ – dedina, BJ, PO a okolie. **ZN. Verím v lásku, šťastie a nový začiatok** (51300048)

♥ **41-ročný** veriaci hľadá slobodnú veriacu na spoločnú cestu životom. **ZN. Liptov a okolie** (51300059)

♥ **37r./174/60** hľadá inteligentného evanjelika so zmyslom pre rodinný život. **ZN. Bratislava a okolie** (51300073)

♥ **Slobodná, 38 r.** hľadá priateľa pre spoločný rodinný život. E-mail: mimi.ria@centrum.sk. **ZN. BB kraj** (51300058)

Spolok Martina Rázusa
Námestie osloboditeľov 31
031 01 Liptovský Mikuláš
IČO: 37810081
Právna forma: občianske združenie

Vaše 2% pre pomník Martina Rázusa v Bratislave

Info: www.razus.sk

(51300069)

2 % dane z príjmu Svätovánska evanjelická jednota

Šíri kresťanské hodnoty, kultúru a vzdelanosť, pracuje s deťmi, dospelými i staršími.

Názov: Svätovánska evanjelická jednota
Sídlo: Starovánska 127, 032 03 Lipt. Ján
Právna forma: Občianske združenie
IČO: 42071437 Číslo účtu: 1098751009/1111

(51300074)

Domov dôchodcov SENIRES n. o. Ružomberok ponúka voľné miesta pre dôchodcov.

Zabezpečujeme 24-hodinovú starostlivosť, rehabilitáciu, ubytovanie v 1- a 2-lôžkových izbách so stravovaním.

Viac info: www.senires.com
tel.: 0918 824 253

(51300050)

REKONŠTRUKCIE STRIECH, KOSTOLOV, VEŽÍ A INÝCH BUDOV. NOVÉ STRECHY. VYPRACOVANIE POTREBNEJ PROJEKTOVEJ DOKUMENTÁCIE.

■ Mobil: 0905 437 209
■ E-mail: svestav@stonline.sk
■ www.svestav.sk

(50000371)

ŠPIČKOVÉ KOSTOLNÉ DIGITÁLNE ORGANY VISCOUNT

– dostupné a pritom dôstojné riešenie.

Dovozca: **NISEL.SK, s. r. o.**
Cyprichova 12, Bratislava
Tel.: 0905 20 30 78, www.nisel.sk

(50000373)

Presbyterstvo CZ ECAV na Slovensku v Banskej Štiavnici vypisuje **SÚBEH na obsadenie miesta zborového farára**, resp. manželskej farárskej dvojice.
Kňazská stanica bude voľná od 1. 7. 2013.

Cirkevný zbor patrí do Hontianskeho seniorátu, bohoslužobnou rečou je slovenčina. Na ubytovanie je k dispozícii fara. CZ má aj služobné auto.

Prihlášky posielajte do 15. 4. 2013 na adresu: Seniorský úrad Hontianskeho seniorátu Svätotrojičné nám. 21/21, 96301 Krupina.

(51300070)

Dekanát Evanjelickej bohosloveckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave oznamuje, že pre akademický rok 2013/2014 sa uskutoční prijímacie konanie do nasledovných študijných programov:

Evanjelickej teológie (päťročné denné spojené magisterské štúdium):

- s možnosťou prípravy na ordináciu v Evanjelickej cirkvi a. v.
- s možnosťou všeobecného štúdia evanjelickej teológie

Učiteľstvo náboženskej výchovy v kombinácii

(trojročné denné bakalárske štúdium a nadväzujúce dvojročné denné magisterské štúdium)

V akademickom roku 2013/2014 otvára fakulta v spolupráci s Pedagogickou fakultou UK nasledovné možnosti kombinácií:

- s učiteľstvom anglického jazyka a literatúry (Bc., Mgr.)
- s učiteľstvom nemeckého jazyka a literatúry (Bc., Mgr.)
- s učiteľstvom slovenského jazyka a literatúry (Bc., Mgr.)
- s učiteľstvom histórie (Bc.)
- s učiteľstvom pedagogiky (Bc.)

Evanjelickej teológie so zameraním na sociálnu pomoc (trojročné denné alebo externé bakalárske štúdium)

Evanjelickej teológie so zameraním na riadenie sociálnej pomoci (dvojročné denné alebo externé magisterské štúdium)

Študijné programy v oblasti sociálnej pomoci organizujeme v spolupráci s odborníkmi z Pedagogickej fakulty a Fakulty manažmentu Univerzity Komenského v Bratislave.

Podrobné informácie o študijných programoch a podmienkach prijatia nájdete na adrese: www.fevth.uniba.sk – v sekcii „Štúdium“, podsekcii „Prijímacie konanie v AR 2013/2014“.

UPOZORNENIE!

Prihlášky na štúdium je nutné podať elektronickou formou cez www.fevth.uniba.sk, následne vytlačiť, podpísať a s požadovanými povinnými prílohami zaslať do 31. marca 2013 na adresu:

Evanjelickej bohosloveckej fakulty Univerzita Komenského v Bratislave Bartókova 8, 811 02 Bratislava 1

(51300062)

VÝROBA ZVONOV, OPRAVA PRASKNUTÝCH, ELEKTROINŠTALÁCIA ZVONOV

Mobil: 0905 233 451
Telefón: 045 681 21 43
E-mail: zvonyoprava@azet.sk

(50000372)

VYRÁBAME oltárne rúcha, kamže, luteráky a tabličky

ADRESA: Slovenské ľudové umenie Záhradná 3, 962 12 DETVA
Tel.: 045 545 55 45, 045 545 61 55
Mobil: 0905 314 674. www.parta.sk

(50000370)

Ponúkame 100 % čistý svišťa a jazvečí tuk a masť na vonkajšie i vnútorné použitie, harpagofytový krém na bolestivé kĺby a iné prírodné produkty.

www.liecivemasti.com

(51300045)

ROZHLAS

■ **SOBOTA 9. 3.** Rádio Slovensko – 5.05 – Ekuména vo svete; 6.14 – Zamyslenie na dnešný deň; 22.17 – Ekuména vo svete (repr.)

■ **NEDEĽA 10. 3.** Rádio Slovensko – 6.14 – Zamyslenie na dnešný deň; 21.05 – Cesty (kresťanský magazín); Rádio Slovensko + Reginy – 9.05 – Kresťanská nedeľa; Regina – 7.50 – Z duše; 17.05 – Viera v živote; Devín – 7.00 – Slovo pre veriacich i neveriacich

■ **UTOROK 12. 3.** Regina – 21.00 – Viera v živote (repr.)

■ **SOBOTA 16. 3.** Rádio Slovensko – 5.05 – Ekuména vo svete; 6.14 – Zamyslenie na dnešný deň; 22.17 – Ekuména vo svete (repr.)

■ **NEDEĽA 17. 3.** Rádio Slovensko + Regina – 9.05 – Kresťanská nedeľa; Rádio Slovensko – 6.14 – Zamyslenie na dnešný deň; 21.05 – Cesty (Kresťanský magazín s Pavlom Gabrišom); Regina – 4.00 – Cesty (repr.); 7.50 – Z duše (príhovor predsedníčky Fóra života M. Dobešovej); 17.05 – Viera v živote; Devín – 7.00 – Slovo pre veriacich i neveriacich

■ **Rádio Slovensko** – každý pracovný deň o 5.20 – Zamyslenie

TELEVÍZIA – DVOJKA

■ **NEDEĽA 10. 3.** 10.55 – Apokalypsa Druhá svetová vojna; 13.35 – Orientácie (náboženský magazín); 14.03 – Slovo Štefana Kissa (ECAV); 14.05 – Kultúra a náboženstvo; 1.10 – Slovo (repr.)

■ **UTOROK 12. 3.** 15.40 – Orientácie (repr.)

■ **NEDEĽA 17. 3.** 12.10 – Apokalypsa Druhá svetová vojna; 14.20 – Orientácie; 14.50 – Slovo; 23.35 – Slovo (repr.)

Opravy a ladenie

pištáľových organov.
Mobil: 0903 487 191

(2520005)

KÚPIM za najvyššie ceny OBRAZY od významných slovenských, českých a iných maliarov, staré obrazy a STAROŽITNOSTI.

Mobil: 0907 071 077, 0905 409 972
Tel.: 032 652 84 92
E-mail: najvysie.ceny@gmail.com

(51300005)

Uzávierka inzercie EPST č. 11/2013 v stredu 6. 3. 2013 o 11. hod.

Posledná rozlúčka s JÁNOM GREŠOM: Chcel, aby jeho oči VIDELI SPASENIE

„Čo Boh dal, to Boh vzal.“ Smrť je podmienkou života a nemožno nad ňou zvíťaziť. Tým podstatným v živote človeka však nie je uznanie druhých ľudí, ktorého sa mu môže dostať, i keď je to príjemným dôvetkom. Tým podstatným je poznanie, že sme tu k niečomu, prípadne pre niekoho – niekým. Niekým pre blízkych, kolegov, stovky priateľov a známych bol milovaný evanjelický farár docent JÁN GREŠO († 79), ktorému prišli dať posledné zbohom 23. februára do Veľkého evanjelického kostola na Panenskej ul. v Bratislave.

MARTINA KOVÁČIKOVÁ

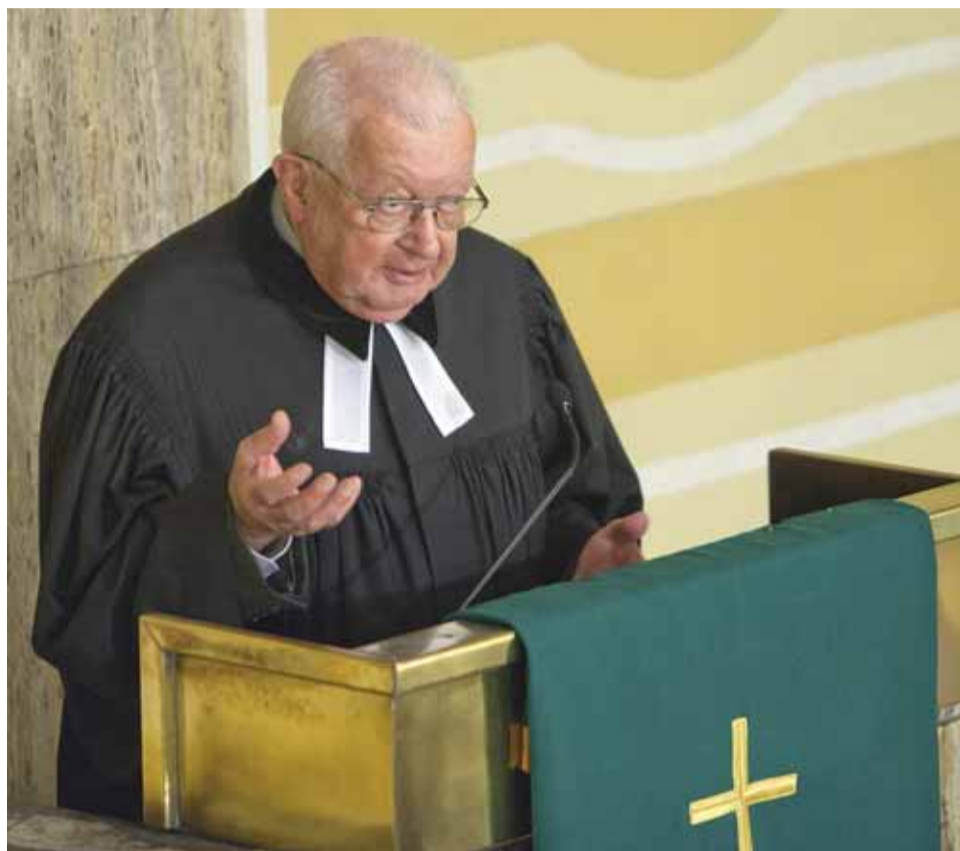
NEZATVORIL SI SRDCE PRED NIKÝM

Každé umieranie znamená rozlúčku. Rozlúčku so všetkým, čo mal človek rád a so všetkými, ktorých mal rád. Tak sa stalo v 1. pôstu nedelu 17. februára, keď vyhasol život brata farára, ktorý vždy sršal vtipom, energiou a dobrotou. Ako na človeka plného lásky, múdrosti a srdečnosti spomínali na neho na poslednej rozlúčke aj kolegovia z bratislavského cirkevného zboru. „Brat farár Grešo vedel prejavíť vzťah bratskej lásky ku každému. Vedel odpustiť a vedel aj požiadať o odpustenie. Robil to prirodzene, v tichosti. Miloval cirkevný zbor, dlhé roky si nachádzal vzťah k študentom, vedel sa priateľsky porozprávať s vysoko vzdelanými a múdrymi ľuďmi, ale tiež s najprostejšími. (...) Niežeby bol dokonalý, ale bol a je nám príkladom znášanlivosti a bratských postojov,“ povedal v kázni domáci farár Boris Mišina. O zmysluplnosti jeho života, ktorý bol upriamený na skutočné hodnoty, hovoril v odobierke aj druhý bratislavský farár Martin Šefranko. Uvedol, že brat farár Grešo si nikdy neželal okázalý pohreb, ale

vždy hovoril, že stačí, keď na ňom zaznejú slová: *Moje oči videli spasenie.*

„Hospodin je môj pastier, nebudem mať nedostatku. (...) Keby som kráčať hoci temným údolím, nebojím sa zlého, lebo Ty si so mnou; Tvoj prút a Tvoja palica ma potešujú. Len dobrota a milosť bude ma sprevádzať po všetky dni môjho života a bývať budem v dome Hospodinovom dlhé časy.“ (Ž 23) Tieto slová nádeje a povzbudení zazneli v piesni Akademického spevokolu *Ichthys* z Evanjelickej bohosloveckej fakulty UK v Bratislave. Vyjadrovali tiež vďaka Bohu za stretnutie s týmto milovaným človekom a za to, že je už voľný, zbavený svojho utrpenia.

V mene celej Evanjelickej cirkvi a. v. sa s bratom farárom rozlúčil generálny biskup Miloš Klátik. „Uvedomujeme si, že v jeho osobe sa lúčime s horlivým svedkom nášho Pána Ježiša Krista, ktorý vynášal dobré veci z pokladu Božieho slova a svojho šľachetného, hlboko veriaceho srdca. Vedel prehovoriť vážne, ale vždy s bratskou láskou. Vedel tiež komunikovať so skutočným, bystrým a inteligentným humorom, ale súčasne s bratskou láskou,“ adresoval tieto slová veriacim brat biskup.

Ilustračné foto: Lubo Bechný

Príhovormi sa s ním rozlúčili aj zástupcovia EBF UK v Bratislave, zahraničných teologických fakúlt, rodného CZ v Liptovskom Petre a CZ Vysoké Tatry, kde brat farár Grešo pôsobil celé štvrtstoročie.

SMRŤ DÁVA ŽIVOTU ZMYSEL

Ján Grešo sa narodil 25. júna 1933 vo Vavrišove ako druhorodený zo štyroch detí. Pokrstený a konfirmovaný bol v evanjelickom chráme vo Vavrišove. Gymnázium absolvoval v Liptovskom Mikuláši. Pre jeho mimoriadne nadanie na matematiku a fyziku mu stredoškolský profesor odporúčal ďalšie štúdium prírodných vied. Napokon však zvíťazila stopa duchovného formovania, ktorú v jeho živote zanechali jeho rodičia a starí rodičia a najmä brat farár Martin Abrhám, a tak sa zapísal na štúdium evanjelickej teológie. V r. 1952 – 1956 študoval na Slovenskej evanjelickej bohosloveckej fakulte v Bratislave a Modre. V r. 1956 bol v Novom Meste nad Váhom ordinovaný za kňaza. Kaplánsku službu začal u seniora Mikuláša Adamiša v Poprade. V r. 1960 bol vo Vysokých Tatrách menovaný za námestného kňaza. V r. 1960 sa oženil s Editou, rod. Kirschnerovou. Ich manželstvu Pán Boh požehnal jednu dcéru Editu. V r. 1970 bol z Vysokých Tatier preložený do Sásy, kde pôsobil až do roku 1986. Vtedy ho pozval a zvolil za zborového farára cirkevný zbor v Bratislave. Tu pôsobil až do svojho odchodu na večnosť.

V r. 1969 bol promovovaný za doktora teológie. Pracoval na preklade vybraných častí mo-

numentálneho Kittlovho Teologického slovníka k Novej zmluve, ktoré neskôr vyšli tlačou koncom 80. rokov. V tomto období pripravil aj preklad Systematickej teológie Paula Tillicha, ktorý v r. 2009 knižne vydal Transcius. Neskôr sa venoval predovšetkým prekladateľskej práci biblického textu. Bol tiež jedným z hlavných pilierov prekladateľského tímu ekumenického prekladu Biblie. Od roku 1986 do roku 2009 pôsobil ako docent na EBF UK. Viedol Katedru Novej zmluvy až do ukončenia svojho pôsobenia na fakulte v roku 2009. Bol dlhoročným členom vedeckej rady fakulty v Bratislave a vedeckej rady Evanjelickej teologickej fakulty University Karlovy v Prahe. Vychoval a zanechal hlbokú pečať na niekoľkých generáciách evanjelických farárov na Slovensku. Uprostred pre neho typického pracovného nasadenia 26. januára popoludní nešťastne spadol v električke a poranil si krčnú chrbticu. Úraz sa spočiatku nezdal byť vážny, no za krátko sa ohlásili prvé vážnejšie príznaky. Vnútorne krvácanie v oblasti miechy a neskorší opuch mozgu si vyžiadali uvedenie do umelého spánku už po troch dňoch liečby. Po troch týždňoch zápasu so zranením jeho srdce vypovedalo službu.

Každá chvíľa života je neopakovateľná. Je však zároveň nenávratná. Odíde a nikdy sa už nevráti. Ako by to bolo keby nebolo smrti? Na všetko by bolo dost času. Povedomie o konci však vedie k zmysluplnému životu. Smrť nerobí život nezmyselným. Práve naopak, dáva životu zmysel.

SPOMIENKY

■ Bol takým spolubratom, spoluslužobníkom, od ktorého nikdy nehrozila ani leš, ani prevárka a už vôbec nijaká zákernosť, závisť či čokoľvek, čo „by sa nebol naučil od Krista“.

Čo sme v rodine i cirkvi pokladali u neho za zvlášť cenné, bolo zvestovanie Božieho slova. My evanjelici často zdôrazňujeme, že od Ježiša Krista nik neodišiel taký, aký k Nemu prišiel. Preto ani z našich služieb Božích a po vypočutí nami zvestovaného slova, by nemal nikdy nikto odísť taký, aký tam prišiel. Jeho zvestovanie vždy bytostne hľadalo i nachádzalo nielen chrámové zhromaždenie, ale i poslucháčov bohoslovnia a rôznych konferencií. Ako evanjelickí farári vyznávame i to, že ani 30 – 40 rokov kazateľskej služby nestačí, aby sme o Pánovi Ježišovi Kristovi, o Jeho diele, láske, spásе povedali všetko. Brat Ján Grešo nikdy nekázal seba, nechcel upútať svojou iste nadpriemernou múdrosťou, vzdelanosťou, rozhl'adom, nemrhal svojím časom, ale sústredoval sa na zvesť o kríži, na Spasiteľa, ktorému sa nemôžeme a ani nemáme chcieť vyhnúť. Jeho príklad je ozaj hodný nasledovania. Je rovnako cenné, že čo kázal, toho sa aj držal, to uplatňoval medzi nami, takže vždy bol hodný dôvery, úcty i lásky všetkých nás. Kiež by sme to videli a vedeli ešte jasnejšie, keď tak náhle a bolestne opustil rodinu i naše rady.

MICHAL HUDÁK, evanjelický farár – senior v. v.

■ Tak ako pre mnohých, aj pre mňa bol brat farár Ján Grešo veľkou, nedostupnou autoritou s viacerými titulmi pred menom. Čítal som jeho kázne, počul o jeho práci na EBF UK. Koncom minulého roka som mal tú česť sa s ním aj osobne bližšie spoznať. V súvislosti s jedným projektom som ho navštívil doma za účelom fotografovania a strávil sme spolu niekoľko hodín. Spoznal som v ňom láskavého a citlivého človeka, dokonca som mal pocit, akoby sme sa poznali snáď večnosť. Potom sme šli fotiť do evanjelického kostola na Legionárskej ul. Poslušne sa obliekol do luteráka, zapózoval na kazateľnici. Už sa zmrákal a nechcel ma pustiť samého na GBÚ, odkiaľ som mal prislúbený odvoz domov. Bolo mi to až nepríjemné, ale nenechal sa odbiť. Vravrel, že ako dôchodca má za darmo električku a nerobí mu to žiadny problém. A tak sme išli, on sediac v električke, na kolenách môj fotografický statív. Presne v takej električke, ktorá sa pred pár týždňami tak prudko pohla, že sa brat farár neudržal na nohách a spadol. Po návrate z oslavy svojich narodenín, v nedelu 17. februára, som sa dozvedel, že brat farár naposledy vydýchol. Ten dátum si budem dlho pamätať. Ďakujem za tie krátke chvíle láskavého prijatia, na ktoré nezabudnem a budem ich odovzdávať ďalej. Verím, že Pán života a smrti nám raz umožní, aby sme náš rozhovor dokončili.

LUBO BECHNÝ, fotograf

Transcius a. s.
Tranovského 1
031 01 Liptovský Mikuláš
„D+2“

Úver poštovného
031 01 Liptovský Mikuláš 1

